

La'odikiya — Lambarka Koowaad

Waxsii Ishacyaah ee Halaagga ku saabsan Dooxada Aragtida

Jeff Pippenger

2023-08-14

Waxyiga dooxada aragga. Maxaa hadda ku haya, oo aad dhammaantiin saqafyadii guryaha ugu wada kacdeen? Adigoo ahayd magaalo buuq ka buuxo, magaalo qalalaase badan, magaalo faraxsan; nimankaaga la laayay seef laguma dilin, dagaalna kuma ay dhiman. Taliyayaashaadii oo dhammu way wada carareen, qaansoley baa qabsatay; kulli kuwii lagaa dhex helayna waa la wada qabtay, in kastoo ay meel fog ka soo carareen. Sidaas daraaddeed ayaan idhi, Indhihiinna iga jeediya; aad baan qadhaadh ugu ooyi doonaa; ha igu dhibina inaad i qalbiqaboojisaan, taas aawadeed burburka gabadha dadkayga. Waayo, waa maalin dhib iyo tumasho iyo wareer ah oo ka timid Sayidka Rabbiga ah ee ciidammada, taasoo ku dhex taal dooxada aragga, derbiyadana lagu duminayo, buurahana qaylo loogu yeedhayo. Ishacyaah 22:1–5.

Kitaabka Ishacyaah, erayga “culeys” waxa laga helaa siddeed iyo toban jeer. Kow iyo toban ka mid ah tixraacyadaas waxay si toos ah u tilmaamayaan waxsii sheegyo halaag ah, toddobada kale ee tixraacyaduna waxay culeyska u tilmaamayaan wax garabka lagu qaado. Hal keliya oo ka mid ah tixraacyada loo tarjumay “culeys” ayaa metelaya wax garabka lagu qaado, isla mar ahaantaana ah waxsii sheegid halaag ah. Waxaan doonayaa inaan ka hadlo tixraacaas keliya ee ah erayga Cibraaniga oo tilmaamaya wax la qaado, hase yeeshee sidoo kale ah waxsii sheegid halaag ah; sidaas daraaddeed ayaan tan iyo bilowga u caddaynayaa kala duwanaantaas, in kastoo aynaan mar kale ugu noqon doonin xaqiiqooyinkan ilaa goor dambe.

Cutubku ma aha mid madmadow ka leh qeexidda “dooxada aragga,” waayo waxaa lagu aqoonsaday “Magaalada Daa’uud” iyo weliba “Yeruusaalem.” Dooxada araggu waa tixraac ku saabsan Adventism-ka La’odikiya inta lagu jiro taariikhda lixda aayadood ee ugu dambeeya ee Daanyeel kow iyo toban. Ishacyaah wuxuu dejiyey macnaha xukunkan halaagga ah taariikhda lagu matalay cutubka labaatanaad, isagoo sharxaya qabsashadii tartiib-tartiibka ahayd ee dunida uu sameeyey boqorkii Ashuur, kaas oo diray hoggaamiye ciidan oo la odhan jiray Tartan si uu u qabsado magaalo Masar ku taal oo la odhan jiray Ashdood.

Sharciga Axadda waxaa lagu aqoonsaday Daanyeel kow iyo toban aayadda afartan iyo kow, wuxuuna tilmaamayaa saddex kooxood oo “ka baxsada” gacanta baabbanimada marka la gaaro sharciga Axadda.

Sannaddii Tartan yimid Ashdod, (markii Sargon oo ahaa boqorkii Ashuur isaga soo diray,) oo la diriray Ashdod, oo qabsaday; isla wakhtigaas Rabbigu wuxuu kula hadlay Ishacyaah oo ahaa ina Aamoos, isagoo leh, Tag, oo joonyadda ka fur dhexdaada, kabtana cagta ka bixi. Markaasuu sidaas yeelay, isagoo qaawan oo caga-cad soconaya. Rabbiguna wuxuu yidhi, Sida addoonkayga Ishacyaah uu saddex sannadood qaawan oo caga-cad ugu socday calaamad iyo yaab ku saabsan Masar iyo Itoobiya; sidaas oo kalena boqorka Ashuur wuxuu maxaabiis ahaan u kaxayn doonaa Masriyiinta, oo qafaal ahaan u wadi doonaa Itoobiyaanka, yar iyo weynba,

iyagoo qaawan oo caga-cad, xataa iyagoo baridoodu bannaan tahay, taasoo ceeb u ah Masar. Oo way cabsan doonaan oo ka xishoon doonaan Itoobiya oo ahayd rajadooda, iyo Masar oo ahayd faankooda. Oo dadka deggan jasiiraddan waxay maalintaas odhan doonaan, Bal ogaada, sidan oo kale ayaa ah rajadeennii, taas ayaannu u cararnay inay caawimaad naga siiso si naloo samatabbixiyo boqorka Ashuur; haddaba sidee baannu ku baxsan doonnaa? Ishacyaah 20:1–6.

Su'aasha ay soo qaadeen dadka deggan jasiiraddu waa: sidee bay uga baxsadaan boqorka Ashuur, kaas oo sidoo kale lagu matalay boqorka woqooyi ee Daanyeel kow iyo toban.

Isagu [boqorka woqooyi] wuxuu kaloo geli doonaa dalka quruxda badan, oo dalal badan baa la ridi doonaa; laakiinse kuwan ayaa gacantiisa ka baxsan doona, kuwaas oo ah Edom, iyo Moo'aab, iyo kuwa ugu horreeya reer Cammoon. Daanyeel 11:41.

Aayaddan waxaa lagu tilmaamayaa sharciga Axadda ee Maraykanka, waxaana jira tilmaamo qarsoon oo ku jira tuduca Daanyeel oo mudan in la tixgeliyo. Daanyeel 11:40–43 waxaa isku xiga saddex aayadood oo dhammaantood tilmaamaya “dalal.” Aayadda 40aad, dalalkii matalayey Midowgii Soofiyeeti ee hore waxaa qaaday oo xaaqay baabtiisnimada Roomaanka iyo Maraykanka sannadkii 1989. Taariikhyahannada casriga ahi xaqiiqdan way xaqiijiyaan.

Markaas aayadda laba iyo afartan waxaan ka helaynaa ereyga “waddamo” oo matalaya dhammaan waddamada meeraha dunida, sida boqorka woqooyi (baabbanimada) uu u qabsado Masar, taas oo matalaysa dunida oo dhan. Taasu waa mid ka mid ah macnayaasha dahsoon. Midda kale ee labadaas macne-dahsoon ee aan uga jeedo saddexda aayadood waxay khusaysaa ereyga “baxsado” ee aayadda kow iyo afartan, ka dibna mar kale aayadda laba iyo afartan. Waa laba erey oo Cibraani ah oo kala duwan, in kastoo labadaba loo turjumay “baxsado.” Ereyga Cibraaniga ah ee aayadda laba iyo afartan lagu turjumay “baxsado” wuxuu ka dhigan yahay in aan la helayn wax samatabbixin ah, waayo markii “tobanka boqor” oo matalaya Qaramada Midoobay ay ku heshiiyaan inay dowladdooda hal-aduunka ah ku wareejiyaan gacanta bahalka baabiga ah, baxsad ma jiro—samatabbixin ma jirto.

Oo tobankii gees ee aad aragtay waa toban boqor oo aan weli boqortooyo helin; laakiinse waxay awood u helaan sidii boqorro saacad keliya iyagoo la jira bahalka. Kuwanu isku maan bay yihiin, oo xooggooda iyo itaalkaooda waxay siiyaan bahalka. Kuwanu waxay dagaal la geli doonaan Wanka, oo Wankuna wuu ka adkaan doonaa; waayo, isagu waa Rabbiyada Rabbigood iyo Boqorrada Boqorkood; kuwa isaga la jirana waa kuwo loo yeedhay, oo la doortay, oo aaminka ah. Oo wuxuu igu yidhi, Biyihii aad aragtay oo dhilladu ku dul fadhido, waa dadyow, iyo faro badan, iyo quruumo, iyo afaf. Oo tobankii gees ee aad ku aragtay bahalka, kuwanu way necbaan doonaan dhillada, oo waxay ka dhigi doonaan cidlo iyo qaawan, oo waxay cuni doonaan hilibkeeda, oo dab bay ku gubi doonaan. Waayo, Ilaah wuxuu qalbigooda geliyey inay yeelaan doonistiisa, oo ay isku raacaan, oo boqortooyadooda siiyaan bahalka, ilaa erayada Ilaah ay ka dhammaadaan. Muujintii 17:12–17.

“Boqorradan tobanka ah” marar badan ayaa lagu xusay ereyga Ilaah, oo sheekada Eliyaahna, Axaab oo ahaa boqorkii Israa'iil wuxuu madax u ahaa toban qabiil, wuxuuna qabay Yesebeel. Yesebeel waa baabbinimada dhammaadka dunida, Eliyaahna waa rasuullada farriinta malaa'igta

saddexaad, Axaabna waa madaxa isbahaysiga toban boqor. Axaab wuxuu metelaa Maraykanka isagoo ah hoggaamiyaha Qaramada Midoobay inta lagu jiro taariikhda nebiyadeed ee sharciga Axadda. Marka Masar ay qabsato Ashuur, boqorka woqooyi ee Daniel 11:42 wuxuu markaas ku khasbay tobankii boqor inay ku heshiiyaan inay boqortooyadooda u dhiibaan awoodda baabbinimada.

“Sida aynu ugu soo dhowaanayno qalalaasaha ugu dambeeya, waxa aad muhiim u ah in is-afgarad iyo midnimo ay ka jiraan hay’ adaha Rabbigu u adeegsado. Dunidu waxa ka buuxa duufaan, dagaal, iyo khilaaf. Hase yeeshee, iyadoo hal madax ka hoosaysa—awoodda baabbanimada—dadku way midoobi doonaan si ay Ilaah uga gees istaagaan iyagoo ka hor imanaya markhaatiyaashiisa. Midnimadan waxa isku haya riddada weyn. Intuu doonayo inuu isku keeno wakiilladiisa si ay runta ula dagaallamaan, ayuu haddana ka shaqayn doonaa inuu qaybiyo oo kala firdhiyo kuwa u doodaya. Masayr, tuhmo xun, iyo hadalxumo, isaga ayaa kiciya si loo aburo ismaandhaaf iyo kala-qaybsanaan.” Testimonies, volume 7, 182.

Aayadda afartan iyo kownaad waxa aynu ka helaynaa erayga “ka baxsado,” waxaana aayadda afartan iyo labaadna aynu ka helaynaa erayga “ka baxsado,” laakiin waa laba eray oo Cibraani ah oo kala duwan. Erayga loo tarjumay “ka baxsado” ee aayadda afartan iyo kownaad wuxuu ka dhigan yahay in laga baxsado sidii wax simbiririxan ku dhaafay. Kanu waa erayga loo tarjumay “ka baxsado” aayadda lixaad ee Ishacyaah cutubka labaatanaad. “Maalintaas” “kan deggan jasiiraddan” wuxuu is weyddiinayaa sida ay uga baxsan karaan Ashuuri, kaas oo “maalintaas” si tartiib-tartiib ah dunida u qabsanaya, sida lagu muujiyey Daanyeel kow iyo tobnad iyo meelo kale oo badan oo Qorniinka ka mid ah.

Daanyeel kow iyo toban aayadda afartan iyo kow marka baabasiintu, ama sida Daanyeel u matalo isaga, boqorka woqooyi, ama sida Ishacyaah u matalo isaga, reer Ashuur, ay qabsanayso “dhulka ammaanta badan” oo matalaya Maraykanka, waxaa jira laba kooxood oo la aqoonsaday.

Wuxuu geli doonaa sidoo kale dalka sharafta leh, oo dalal badan baa la afgembiyi doonaa; laakiin kuwanu gacantiisa way ka baxsan doonaan, kuwaas oo ah Edom, iyo Moo’aab, iyo madaxda reer Cammoon. Daanyeel 11:41.

Koox waa “kuwa badan” ee la afgembiyo, kooxda kalena waxaa lagu matalaa sida “Edom, Moab iyo madaxdii reer Cammoon.” Marka la joogo sharciga Axadda, Muujintii siddeed iyo toban aayadda afar, waxay ugu yeedhaysaa kuwii weli Baabuloon ku jira inay “ka soo baxaan.”

Markaasaan maqlay cod kale oo samada ka imanaya, oo leh, Ka soo baxa iyada, dadkaygiiyow, si aydaan dembiyadeeda uga qaybgelin, oo aydaan belaayooyinkeeda u qaadan. Muujintii 18:4.

Edom, Moo'aab iyo kuwa ugu waaweyn oo reer Cammoon ah waa kuwa ku baxsada simbiririxasho, sida dadyowga jasiiradda ku sugan ee Ishacyaah labaatanaad ay rajaynayaan inay yeelaan.

Aayadda kow iyo afartan, macnaha kale ee aan tixraacayo waa in aayadda afartan, kow iyo afartan, iyo laba iyo afartan aynu ka helno erayga “waddamo,” laakiin aayadda kow iyo afartan waa eray

lagu daray, kuma jiro erayadii asalka ahaa ee Daanyeel, mana halkaas buu ka tirsana. Waddamo badan ayaa la afgembiyey si loo oofiyo aayadda afartan markii Midowgii Soofiyeeti burburay, oo waddamo badan ayaa la qabsadaa marka baabtinimadu la wareegto Qaramada Midoobay. Laakiin sharciga Axadda ee Maraykanka, “kuwa badan” ee la afgembiyo ma aha waddamo badan; waxay noqon karaan oo keliya Adventistayaasha Maalinta Toddobaad.

“Haddii iftiinka runta lagu soo bandhigay, isaga oo kuu muujinaya Sabtida amarka afraad, isla markaana tusaya in aan sal ku lahayn Erayga Ilaah dhawrista Axadda, oo haddana aad weli ku dhegganaato sabtida beenta ah, adigoo diidaya inaad quduus ka dhigto Sabtida uu Ilaah ugu yeedho ‘maalintayda quduuska ah,’ waxaad qaadanaysaa calaamadda bahalka. Goormay tani dhacaysaa? Marka aad adeecdo amarka kugu faraya inaad joojiso shaqada Axadda oo aad Ilaah caabuddo, iyadoo aad og tahay in aanay jirin xataa hal eray oo Kitaabka Quduuska ah ku jira oo muujinaya in Axaddu ay tahay wax kale oo aan ahayn maalin caadi ah oo shaqo, waxaad oggolaanaysaa inaad hesho calaamadda bahalka, oo waxaad diidaysaa shaabadda Ilaah.”
Review and Herald, July 13, 1897.

Xubin kasta oo ka tirsan Kaniisadda Adventist-ka ee Maalinta Toddobaad wuxuu aqbalay caqiidada Sabtida markii ugu horraysay ee uu noqday xubin la baabtiisay oo kaniisadda ka tirsan, waxaana lagula xisaabtamayaa “iftiinka runta” ee ku saabsan Sabtida.

“Isbeddelka Sabtida waa calaamadda ama summadda awoodda kaniisadda Roomaanka. Kuwii, iyagoo garanaya sheegashooyinka amarka afraad, doorta inay dhawraan sabtida beenta ah halkii ay ka dhawri lahaayeen tan runta ah, sidaas ayay ku siinayaan xurmo awooddaas oo keliya ee ay ka timid amarkeedu. Summadda bahalka waa sabtida baadariga, taas oo dunidu aqbashay meesheedii maalinta Ilaah magacaabay.

“Weli qofna weli ma qaadan calaamadda bahalka. Wakhtigii imtixaanku weli ma iman. Kaniisad kasta waxaa ku jira Masiixiyiin run ah, oo aan laga reebin xataa wadaagga Kaatooligga Roomaanka. Qofna lama xukumo ilaa uu helo iftiinka oo uu arko waajibka amarka afraad. Laakiin markii amarku soo baxo ee lagu khasbayo sabtida been-abuurka ah, oo qaylada weyn ee malaa’igta saddexaad ay dadka uga digto cibaadada bahalka iyo sanamkiisa, markaas xariiqdu si cad ayaa loogu kala saari doonaa beenta iyo runta. Markaas kuwa weli ku sii socda xadgudubka ayaa qaadan doona calaamadda bahalka.

“Tallaabooyin degdeg ah ayaannu ugu sii dhawaanaynaa xilligan. Markay kaniisadaha Protestanka ahi la midoobaan awoodda madaniga ah si ay u taageeraan diin been ah, taas oo awoyaashood ay ugu adkaysteen silicdii ugu kululayd iyagoo ka soo horjeeda, markaas sabtida baadariga waxaa lagu meelmarin doonaa awoodda isu geysan ee kaniisadda iyo dawladda. Waxaa jiri doona riddow qaran, kaas oo ku dhammaan doona oo keliya halaag qaran.” Manuscript 51, 1899.

Waqtiga sharciga Axadda, dadka keliya ee lagula xisaabtamayo iftiinka malaa’igta saddexaad waa kuwa Toddobaad-maalmeedka Adventist-ka ah, waayo markaas oo keliya ayaa kuwa ka baxsan Adventism-ka loo soo bandhigi doonaa imtixaanka malaa’igta saddexaad. “Kuwa badan” ee lagu afgembiyo sharciga Axadda waa Adventist-yada La’odikiya, waayo “xukunku wuxuu ka bilaabmaa guriga Ilaah.”

Sidaas darteed kuwa ugu dambeeya ayaa noqon doona kuwa ugu horreeya, kuwa ugu horreeyana kuwa ugu dambeeya; waayo, kuwa badan baa loo yeedhay, laakiinse kuwa la doortay waa yar yihiin. Matayos 20:16.

Ishacyaahu waa “calaamad iyo yaab” u ah Masar iyo Itoobiya oo ku saabsan sida baabacyadu si tartiib-tartiib ah dunida u qabsanayaan. Masar waa Qaramada Midoobay; Itoobiya waa Maraykanka, Ashuurna waa baabacyada. Marka la joogo macnaha taariikhdaas nebiyadeed, Ishacyaahu wuxuu bilaabaa inuu soo bandhigo waxsii-sheegyo isdaba-joog ah oo halaag ah. Cutubka laba iyo labaatanaad wuxuu ku saabsan yahay La’odikiyaanka lagu afgembiyo sharciga Axadda, iyo Filadelfiyaanka ka dhex yeedha “Edom, Moo’aab iyo madaxda reer Cammoon” Baabuloon.

Adventisnimada La’odikiyaanku waxa ka maqan dabeecaddii lagama maarmaanka u ahayd badbaadada, oo waxaa afka Rabbiga lagaga matagaa marka sharciga Axadda yimaado. Xaqiiqadan waxaan u xusaa oo keliya inaan xoogga saaro qodobka xiga. Ishacyaah laba iyo labaatanaad wuxuu metelaa sabab kale oo La’odikiya ay u luntay, waayo wax sii sheegidda halaaggu waxay ka gees tahay dooxada “aragga.” Waxaa jira laba eray oo Cibraani ah oo waaweyn oo loo turjumo “arag.” Mid wuxuu metelaa taxanaha waxsii sheegyada ee dhacdooyinka, kan kalena wuxuu metelaa arag Masiixa ah. Midkood wuxuu ka baxsan yahay kaniisadda, kan kalena wuxuu ku dhex jiraa kaniisadda. Erayga ku jira cutubka laba iyo labaatanaad waa aragga metelaya dhacdooyinka waxsii sheegista, waana isla erayga loogu turjumay “arag” kitaabka Maahmaahyada.

Meesha aan riyadu jirin, dadku way halligmaan; laakiinse kii sharciga xajiya, waa barakaysan yahay. Maahmaahyadii 29:18.

“Culayska dooxada aragga” waa wax sii sheegidda aqoonsanaysa laba nooc oo caabudayaal ah oo ku jira kiniisadda Ilaah dhammaadka dunida. Hal nooc, oo uu matalo Shebna, waa La’odikiya; nooca kalena waa Filadelfiya, oo uu matalo Eliyaaqiim oo ah ina Hilqiyaah. Kala duwanaanshaha u dhexeeya labada nooc ee cutubka ku jira, dabcan, waa isla kala duwanaanshaha ku jira masaalka tobanka bikradood. Hal nooc ayaa saliidda haysta saqda dhexe, nooca kalena ma haysto. “Saliidda,” iyada oo astaan ahaan loo adeegsado, waxay matashaa runno kala duwan iyadoo ku xidhan duruufaha laga helo; laakiin Ishacyaah laba iyo labaatanaad, “saliidda” tobanka bikradood waxaa matasha erayga “arag.” Hal nooc ayaa leh “saliidda,” kan kalena ma laha.

“Kuwa subkaysan ee ag taagan Rabbiga dunida oo dhan waxay hayaan maqaamkii mar la siiyey Shaydaanka isaga oo ahaa keruub daboola. Iyadoo loo marayo makhluuqaadka quduuska ah ee ku wareegsan carshigiisa, Rabbigu wuxuu sii wadaa xidhiidh joogto ah oo uu la leeyahay dadka deggan dhulka. Saliidda dahabiga ahi waxay ka dhigan tahay nimcada uu Ilaah ku sii quudiyo laambadaha rumaystayaasha, si aanay u liicin oo u bakhtiyin. Haddaanay ahaan lahayn in saliiddan quduuska ahi samada looga soo shubo farriimaha Ruuxa Ilaah, wakiillada sharka ahi waxay si buuxda u xukumi lahaayeen dadka.”

“Ilaah waa la quudhsadaa marka aynaan aqbalin farriimaha uu noo soo diro. Sidaas ayaannu ku diidnaa saliidda dahabka ah ee uu doonayo inuu ku shubo nafaheenna si loogu gaadhsiiyo kuwa gudcurka ku jira. Marka dhawaaqu yimaado, ‘Bal eega, aroosku waa imanayaa; u baxa

inaad la kulantaan,' kuwii aan helin saliidda quduuska ah, oo aan qalbiyadooda ku hayn nimcada Masiixa, waxay ogaan doonaan, sida bikradihii nacasyada ahaa, inaanay diyaar u ahayn inay Rabbigooda la kulmaan. Iyagu kuma ay haystaan naftooda awood ay saliidda ku helaan, noloshooduna way baabba'day. Laakiin haddii Ruuxa Quduuska ah ee Ilaah la baryo, haddii aynu ku dhawaaqno baryo sida Muuse yeelay, 'I tus ammaantaada,' jacaylka Ilaah ayaa qalbiyadeenna lagu shubi doonaa. Tuubooyinka dahabka ah dhexdood, saliidda dahabka ah ayaa nala soo gaadhsiin doonaa. 'Ciidan kuma aha, xoogna kuma aha, laakiinse waa Ruuxayga, ayaa Rabbiga ciidammadu leeyahay.' Markay helaan fallaadhaha ifaya ee Qorraxda Xaqnimada, carruurta Ilaah waxay u ifayaan sida iftiimo dunida ku jira." Review and Herald, July 20, 1897.

Ruuxyada nebiyadu way isku waafaqaan, oo labada subkan ee Sekaryaahna sidoo kale waa labada markhaati ee Muujintii kow iyo tobnaad.

"Marka laga hadlayo labada markhaati, nebigu waxa uu sii caddaynayaa: 'Kuwaasu waa labada geed oo saytuun ah, iyo labada laambadood oo hor taagan Ilaaha dhulka.' 'Eraygaagu,' ayuu yidhi sabuurluhu, 'wuxuu cagahayga u yahay laambad, jidkaygana iftiin.' Muujintii 11:4; Sabuuradii 119:105. Labada markhaati waxay matalaan Qorniinka Axdigii Hore iyo Axdiga Cusub. Labaduba waa markhaatifurro muhiim ah oo ku saabsan asalka iyo waaritaanka sharciga Ilaah. Labaduba waxay kaloo markhaati ka yihiin qorshaha badbaadada. Tusaalooyinka, allabaryada, iyo waxsii sheegyada Axdigii Hore waxay hore u tilmaamayaan Badbaadiye iman doona. Injiillada iyo Warqadaha Axdiga Cusubna waxay ka warramayaan Badbaadiye yimid sida saxda ah ee ay hore ugu sii sheegeen tusaalaha iyo waxsii sheegyadu." The Great Controversy, 267.

Labadii la subkaystay ee Sekaryaah waxay matalaan habka isgaarsiineed ee lagu sawiray Muujintii cutubka koowaad. "Saliidda," oo ah "aragtida" nebiyadeed ee dhacdooyinka taariikhiga ah, waxaa lagu gudbiyaa Axdigii Hore iyo Axdigii Cusub. Muujintii kow iyo tobnaad, labadan markhaati waxaa duruufaha qoraalku ku aqoonsanayaan inay yihiin Muuse iyo Eliyaas. Muuse iyo Eliyaas waa calaamad naftooda u taagan.

Marka la wada matalo sida Buurta Isbeddelka ama Muujintii kow iyo tobnaad, waxay calaamado u yihiin laba runood oo kala duwan. Buurta dusheeda waxay matalaan shuhadada inta lagu jiro qalalaasaha sharciga Axadda iyo boqol iyo afartan iyo afarta kun, halka Muujintii kow iyo tobnaad ay ku matalaan Axdigii Hore iyo Axdiga Cusub. Laakiin Adventism-ka waxay u matalaan wax ka sii badan. Labada markhaati ee Yuhuudda waxay ahaayeen "sharciga iyo nebiyada," kuwaas oo matalayay Axdigii Hore, labada markhaatina ee Masiixiyiinta waxay ahaayeen Axdigii Hore iyo Axdiga Cusub, laakiin Adventism-ka labada markhaati waa ereyga Ilaah iyo markhaatifurka Ciise. Tani waa sababta Yooxanaa ugu jiray Batmos.

Aniga Yooxanaa ah, oo ah walaalkiin iyo wehelkiinna dhibaataada, iyo boqortooyada iyo samirka Ciise Masiix, waxaan joogay jasiiradda la yidhaahdo Patmos, hadalka Ilaah aawadiis iyo markhaatifurka Ciise Masiix aawadiis. Muujintii 1:9.

Ishacyaah labaan iyo laba, labada markhaati ee Muuse iyo Eliyaah waa lagu metelay, in kastoo tan la garan karo oo keliya haddii aad cutubka ku dabaqdo mabda'a Alfa iyo Oomega. Ka fiirsada

meeshii Ciise ka bilaabay sharraxaaddiisii “riyada” dhacdooyinka nebiyadeed uu siiyey xertiisii jidka Emma’us.

“Isagoo ka bilaabaya Muuse, oo ah Alfa-da taariikhda Kitaabka Quduuska ah, Masiixu wuxuu Kitaabbada oo dhan ku sharxay waxyaalihii isaga qudhiisa ku saabsanaa.” Desire of Ages, 796.

Eliyaah waa nebigii soo muuqda ka hor maalinta weyn oo cabsida leh ee Rabbiga, isagoo wata farriin ku dhisan mabda’a Alfa iyo Oomeega, oo qalbiyada aabbayaasha (alfa) u jeedinaya carruurta (oomeega). Muuse iyo Eliyaah waxay matalaan alfa iyo oomeegada waxsii sheegyada Kitaabka Quduuska ah. Haddii aad maqli karto, Muuse wuxuu ahaa William Miller. Muuse iyo Miller labaduba way dhinteen, labadoodana waxyigu wuxuu ku aqoonsaday inay badbaadeen. Muuse dabcan isla markiiba dhimashadiisa kaddib waa la sara kiciyey, laakiin malaa’iguhu waxay ku sugan yihiin agagaarka qabriga Miller ilaa sara kicitaankiisa. Eliyaah wuxuu matalaa rasuulkii ugu dambeeyey ka hor imaatinka maalinta weyn oo cabsida leh ee Rabbiga.

“Yuhuuddu waxay isku dayeen inay joojiyaan ku dhawaaqista farriintii lagu sii sheegay Erayga Ilaah; laakiin wax sii sheegiddu waa inay rumoowdaa. Rabbigu wuxuu leeyahay, ‘Bal ogaada, waxaan idiin soo diri doonaa Eliyaas nebigii ka hor imanashada maalinta weyn oo cabsida leh ee Rabbiga’ (Malaakii 4:5). Qof baa iman doona isaga oo leh ruuxa iyo xoogga Eliyaas, oo marka uu muuqdo, dadku waxay odhan karaan, ‘Adigu aad baad u xamaasadaysan tahay, Qorniinkana si sax ah uma fasirto. Aan kuu sheego sida aad farriintaada u barayso.’”

“Waxaa jira kuwo badan oo aan kala garan karin shaqada Ilaah iyo tan dadka. Waxaan sheegi doonaa runta sida Ilaah ii siiyo, oo hadda waxaan leeyahay, haddii aad sii waddaan canaan-raadinta iyo inaad yeelataan ruux khilaaf, marnaba runta ma garan doontaan. Ciise wuxuu xertiisii ku yidhi, ‘Wax badan ayaan weli idiin leeyahay inaan idinku idhaahdo, laakiin haatan ma qaadi kartaan’ (Yooxanaa 16:12). Iyagu kuma ay jirin xaalad ay ku qaddarin karaan waxyaalaha quduuska ah oo weligood ah; laakiin Ciise wuxuu ballanqaaday inuu soo diri doono Gargaaraha, kaasoo wax walba bari doona, wax walbana xusuustooda ku soo celin doona, wax alla wixii uu iyaga ku yidhi. Walaalayaalow, waa inaynaan isku hallayn dadka. ‘Ninka joojiya, kan neeftiisu sankiisa ku jirto; waayo, maxaa loogu tiriya?’ (Ishacyaah 2:22). Waa inaad nafihiinna tabarta daran ku tiirsataan Ciise. Innagu kuma habboona inaan ka cabno ilaha dooxada, iyadoo uu jiro il buurta ku yaal. Aynu ka tagno durdurrada hoose; aynu u nimaadno ilooyinka sare. Haddii ay jirto qodob run ah oo aydnaan garanayn, oo aydnaan ku heshiin, baadha, kitaabka quduuska ahna kitaabka quduuska ah la barbar dhiga; usha runta si qoto dheer ugu deji macdanta Erayga Ilaah. Waa inaad naftiinna iyo fikradihinnaba dul saartaan meeshii allabariga ee Ilaah, iska fogeysaan fikradihinna hore loo qaatay, oo aad Ruuxa Samada u oggolaataan inuu idinku hoggaamiyo runta oo dhan.” Selected Messages, buugga 1, 412.

Ishacyaah laba iyo labaatanaad, Shebna iyo Eliyaaqiim waxay matalaan kuwa xigmadda leh iyo kuwa nacasyada ah ee ku jira Adventism-ka dhammaadka dunida, marka boqorka woqooyi uu ku soo socdo Yeruusaalem. Eliyaaqiim oo ahaa ina Xilqiyaah wuxuu haystay “muujintii”; Shebna se ma hayn.

Meeshii aan muujin jirin, dadku way halligmaan; laakiinse kii sharciga xajiyaa waa barakaysan yahay. Maahmaahyadii 29:18.

Fariinta nebiyadeed, taas oo ah “aragtida” aayaddan, waxay ka hadlaysaa laba arrimood. Waxaad fahamtaa kordhinta iftiinka nebiyadeed oo waad nooshahay, haddii kalese—waad dhimanaysaa. Haddii aadan fahmin, markaas ma awooddid inaad u diyaar garowdo inaad Sabtida ilaaliso marka imtixaanka sharciga Axadda yimaado. Waxay ahaan doontaa, “aad bay u dambayn doontaa.” Marka Adventistayaasha La’odikiya lagu afgembiyo sharciga Axadda, waxay diidaan sharciga maxaa yeelay waxay diideen “aragtida runta.” Saliid ma haystaan, mana fahmaan kordhinta aqoonta oo la furfuro wax yar ka hor inta aanu nimcadu xidhmin.

Waayo waxaad leedahay, Anigu waan taajirsanahay, oo hodannimo baan ku kordhay, waxbana uma baahni; mana garanaysid inaad tahay mid hoogan, oo laga naxo, oo miskiin ah, oo indha la', oo qaawan. Muujintii 3:17.

Calaamaddii Ishacyaah waxay ahayd inuu saddex sannadood qaawan oo caga-cad ku socday. Wuxuu sidaas u yeelay si uu uga digo kuwa digniintiisa nebiyadeed lagu digi doono, in haddii aydnaan garan aragtida dhacdooyinka nebiyadeed, aad iman doontaan sharciga Axadda oo aad noqotaan maxbuus loo kaxaynayo adigoo ku jira xaalad hoogan, murugo leh, miskiin ah, indha la', oo qaawan. Ishacyaah wuxuu ahaa calaamad iyo yaab taariikhda Ishacyaah, hase yeeshee si ka sii badan wuxuu u ahaa dhammaadka dunida.

Haddaba waxyaalahaas oo dhammu waxay ugu dheceen iyaga inay tusaalooyin u noqdaan; waxaana loo qoray digniinteenna, innagoo ay dhammaadka qarniyadu nagu yimaadeen. 1 Korintos 10:11.

Shanta aayadaha ugu horreeya cutubka laba iyo labaatanaad Yeruusaalem, oo ah magaalada Daa'uud, waxaa lagu aqoonsaday inay tahay magaalo “qaylo badan,” “faraxsan” oo ay ka buuxaan “buuqyo.” Oraah Baybal ah oo caan ah, oo xataa ay adeegsadaan dadka dunida, ayaa cutubkan loogu isticmaalay inay matasho magaalada “faraxsan” ee “qaylada badan” oo ay ka buuxaan “buuqyo,” marka kuwa ku jira aayadda saddex iyo tobnaad ay iyagoo faraxsan yidhaahdaan, “Aan wax cunno oo cabno; waayo berrito waynu dhiman doonnaa.” Habase yeeshee, in kastoo ay faraxsan yihiin, raggoodii waa la laayay, laakiin seef laguma dilin, dagaalna kuma dhiman, sidaas darteedna Ishacyaah wuxuu soo jeedinayaa su'aasha ah, “Maxaa ku haya?”

Wax kasta oo iyaga haya, waxay ku kalliftay inay saqafyada guryaha fuulaan. Saqafyada guryuhu waa astaan u ah caabudidada qorraxda, dayaxa, iyo xiddigaha; waana astaan u ah ruuxi-raacnimada. Adventism-ku wuxuu marinka ku hoos jiraa khiyaano ruuxi ah.

Iyo kuwa ku caabuda ciidanka samada dusha sare ee guryaha; iyo kuwa caabuda oo ku dhaarta Rabbiga, haddana ku dhaarta Malkam; iyo kuwa Rabbiga ka noqday; iyo kuwa aan Rabbiga doondooin, hana weyddiin isaga.

Aamus Rabbiga Ilaaha ah hortiiisa; waayo, maalintii Rabbigu way soo dhow dahay; waayo, Rabbigu allabari buu diyaariyey, martidiisiina wuu casuumay. Oo waxay ahaan doontaa in maalinta allabariga Rabbiga aan ciqaabi doono amiirrada, iyo wiilasha boqorka, iyo kulli kuwa

huwan dhar qalaad. Oo isla maalintaasna waxaan ciqaabi doonaa kulli kuwa ka dul booda marinka, kuwaas oo guryaha sayidyadooda ka buuxiya dulmi iyo khiyaano. Sefanyaah 1:5–9.

Marka la joogo qalalaasaha sharciga Axadda, Adventism-ka oo loo metelay Yeruusaalem waxay ku jiraan “dooxada aragga.” Kuwa diida farriinta nebiyadeed ee lagu metelay “saliidda” ama “aragga” waxay ku dhaqmayaan ruuxaanayad been ah, taas oo Bawlos kaga hadlay Warqaddii Labaad ee Tesaloniika. Halkaasna waxaan sidoo kale ka helaynaa kuwa (Shebna) aan aqbalin jacaylka runta.

Sababtaas aawadeedna Ilaah wuxuu u soo diri doonaa dhalanteed xoog leh, si ay been u rumaystaan; si loo xukumo kulligood kuwii aan runta rumaysan, balse ku farxay xaqdarrada. 2 Tesaloniika 2:11, 12.

Dabcan, erayga “runta” ee Bawlos adeegsado waa erayga Giriigga ah ee laga soo qaatay erayga Cibraaniga ah ee “runta,” kaas oo la sameeyey iyadoo la isu geeyey saddexda xaraf ee Cibraaniga ah ee metela Alfa iyo Oomeega. Diidmada “runta” loo metelay mabda’a Alfa iyo Oomeega ahaan, waxay La’odikiyaanka ku keentaa marin-habaabin xoog leh, marin-habaabintaasina waa ruuxaanayad.

“Nebi Isayos wuxuu leeyahay: ‘Oo markay idinku yidhaahdaan, Doondoona kuwa ruuxyo-yaqaanka ah, iyo saaxiriinta xanshashaqa oo gunuunuca; sow dad miyaanay Ilaahood doondooin? Kuwa nool ma kuwii dhintay baa loo doondoonaa? Sharciga iyo maragga! Haddayan sida eraygan u hadlin, waxaa ugu wacan inaan iftiin ku jirin.’ Ishacyaah 8:19, 20. Haddii dadku diyaar u ahaan lahaayeen inay aqbalaan runta si cad loogu sheegay Qorniinka oo ku saabsan dabeecadda aadanaha iyo xaaladda kuwii dhintay, waxay ku arki lahaayeen sheegashooyinka iyo muujinta ruuxi-yaqaanimada hawlgalka Shayddaanka oo leh awood iyo calaamooyin iyo yaabab been ah. Laakiin intii ay ka tanaasuli lahaayeen xorriyadda sidaas ugu raalli gelisa qalbiga jidhka ah, oo ay ka fogaan lahaayeen dembiyadii ay jecel yihiin, dad aad u badan ayaa indhahooda ka qarsada iftiinka oo si toos ah hore ugu socda, iyagoo aan digniinaha dan ka lahayn, halkaas oo Shayddaanku dabinnadiisa ku tidco hareerahooda, oo ay noqdaan ugaadhiisii. ‘Maxaa yeelay, ma ay aqbalin jacaylka runta inay ku badbaadaan,’ sidaas daraaddeed ‘Ilaah wuxuu u soo diri doonaa marin-habaabin xoog leh, si ay been u rumaystaan.’ 2 Tesaloniika 2:10, 11.” Dooddii Weynayd, 559.

Ishacyaah laba iyo labaatanaad ragga magaalada farxadda leh waa la laayay, laakiinse dagaal ama seef laguma layn; iyagoo wada xidhan ayaa la laayay iyaga iyo hoggaamiyayaashii cararay.

“Haddii kaniisaddu raacdo jid la mid ah kan dunida, waxay la qaybsan doontaa isla qaddarka. Maya, taa ka sii badan, maadaama ay heshay iftiin ka weyn, ciqaabteeduna way ka sii weynaan doontaa tan kuwa aan toobad keenin.

“Annagu oo ah dad ahaan waxaynu qirannaa inaynu haysanno runta ka horraysa dadyowga kale oo dhan ee dunida jooga. Haddaba nolosheenna iyo dabeecaddeennu waa inay la jaanqaadaan iimaankaas oo kale. Maalintu waxay si dhow noogu soo dhowdahay marka kuwa xaqa ah loo xidhxidhi doono sida hadhuudh qaali ah oo xidhmooyin loo ururiyey bakhaarka jannada, halka kuwa sharka lehna, sida haramaha, loogu ururin doono dabka maalinta weyn ee

ugu dambaysa. Laakiin sarreenka iyo haramuhu ‘way isla koraan ilaa beergoosadka.’”
Testimonies, volume 5, 100.

Hoggaanka ku jira Ishacyaah laba iyo labataan waxaa isku xidhay “qaansoleyda.” Shebna waxaa loo aqoonsaday inuu yahay hoggaamiye ka sarreeya guriga, jagadiisana waxaa la siin doonaa Eliyaaqiim ina Xilqiyaah. Ishacyaah laba iyo labataan, farriinta nebinnimada ee ay matalayso “riyadu” ee dhacdooyinka nebinnimada waxay Yerususalem ku soo saartay laba dabaqadood oo caabudayaal ah marka boqorka woqooyi soo dhowaado. Hal dabaqad waxaa loo xidhayaa bakhaarka jannada, tan kalena dababka maalmaha ugu dambeeya. Waxa kuwa sharka leh xidhay waa “qaansoleyda,” taas oo ah mid ka mid ah astaamaha badan ee Islaamka ku leeyahay Erayga Ilaah.

Oo hadha tirada qaansoleyda, ragga xoogga badan oo reer Qedaar ah, way yaraan doonaan; waayo, Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa’iil ayaa sidaan ku hadlay. Ishacyaah 21:17.

Kuwanu waa magacyadii wiilashii Ismaaciil, magacyadooda sida qarniyadooda u kala yimaadeen: curadkii Ismaaciil wuxuu ahaa Nebaayood; iyo Qeydaar, iyo Adbeel, iyo Mibsaam, iyo Mishmaac, iyo Duumaah, iyo Massa, Hadaar, iyo Teyma, Yetuur, Naafiish, iyo Qedmah. Kuwanu waa wiilashii Ismaaciil, kuwanna waa magacyadoodii, xeryahoodii iyo qalcadahoodiiba; laba iyo toban amiir oo quruumahooda u dhigma. Bilowgii 25:13–16.

Hoggaanka Adventism-ka waxaa xidhay qaansoleydu markii ay diideen farriintii ahayd in Islaamku weeraray Maraykanka 11-kii Sebtembar, 2001, taas oo ahayd dhammaystirka wax sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah. Weerarkii 9/11 wuxuu ahaa xaqiijintii farriintii la furfuray 1989, xilligii burburkii Midowgii Soofiyeeti. Weerarkii Islaamku ku qaaday 9/11 wuxuu la simnaa Agoosto 11, 1840, markii wax sii sheegid ku saabsan xakamaynta Islaamka ay awood siisay farriintii malaa’igta kowaad iyada oo xaqiijisay xeerkaa ugu weynaa ee wax sii sheegidda ee Miller, kaas oo ahaa in maalin ay matasho sannad. Agoosto 11, 1840, waxay ahayd dhammaystirka dhacdo hore loo sii sheegay oo ku dhisnayd mabda’a ah maalin halkii sannad. Markii ay taasi rumoowday, farriintii malaa’igta kowaad waxaa loo gaadhsiiyey saldhig kasta oo hawlgal ah oo dunida ku yaal.

9/11 waxa ay xaqiijisay xeerka aasaasiga ah ee “aragtida” loo siiyey Adventism-ka inay ku dhawaaqdo. Xeerkani waa in taariikhdu iskeed isu soo celiso. Markii mabda’a maalin sannad u taagan tahay la xaqiijiyey Agoosto 11, 1840, malaa’igtii xoogga badnayd ee Muujintii toban ayaa soo degtay, taasoo calaamadisay awood-siinta farriintii saacadda xukunka ee Miller; sidaan ayayna u noqotay tusaale muujinaya markii malaa’igta Muujintii siddeed iyo toban ay soo degtay 9/11.

“Sidee ku timid hadalka sheegaya inaan ku dhawaaqay in New York lagu xaaqi doono hir-badeed weyn? Arrintan anigu weligay ma aanan odhan. Waxa aan idhi, anigoo eegaya dhismayaasha waaweyn ee halkaas dabaqba dabaq uga sii kacaya, ‘Muuqaallo aad u argagax badan ayaa dhici doona marka Rabbigu u kaco inuu dhulka si cabsi leh u gilgilo! Markaas waxaa rumoobi doona erayada Muujintii 18:1–3.’ Dhammaan cutubka siddeed iyo tobnad ee Muujintii waa digniin ku saabsan waxa dhulka ku soo fool leh. Laakiin iftiin gaar ah kama aanan helin waxa ku iman doona New York, marka laga reebo inaan ogahay in maalin

maalmaha ka mid ah dhismayaasha waaweyn ee halkaas yaal la tuuri doono iyada oo ay sabab u tahay rogidda iyo rogmashada xoogga Ilaah. Iftiinkii lay siiyey ayaan ku garanayaa in halaag dunida ku jiro. Hal eray oo Rabbiga ka yimaada, hal taabasho oo ka timaadda xooggiisa weyn, oo dhismahan waaweyn way soo dhici doonaan. Waxa dhici doona muuqaallo argagaxooda aynaan qiyaasi karin.” Review and Herald, July 5, 1906.

Dabcan, waxaa jira wax badan oo kale oo laga odhan karo Islaamka, laakiin Shebna wuxuu metelaa kuwa diida “aragtida” taariikhda nebinnimada ee ku dhisan soo-noqnoqoshada taariikhda, taas oo ay weheliso runta aasaasiga ah ee soo-noqnoqoshada taariikhda—taas oo ah in bilowga shay uu muujiyo dhammaadka shayga. Xakamayntii Islaamka ee Agoosto 11, 1840 waxay soo dejisay malaa’igta Muujintii tobnaad, sii-dayntii Islaamkana 9/11 waxay soo dejisay malaa’igta Muujintii siddeed iyo tobnaad.

Markaasaan idhi, I maqla, waan idin baryayaaye, kuwiinna madaxda Yacquub ahow, iyo kuwiinna amiirrada reer binu Israa’iil ahow; sow idinkuma habboona inaad garashada xukunka lahaataan? Kuwiinna wanaagga neceb oo sharka jecelow; kuwa maqaarkooda ka siiba dadka, oo hilibkoodana lafahooda ka siiba; kuwaas oo weliba cuna hilibka dadkayga, oo maqaarkoodana ka diira; oo lafahoodana jebiya, oo googooya sidii wax dheriga loo gelinayo iyo sida hilib digsi ku jira. Markaasay Rabbiga u qayshan doonaan, laakiinse isagu ma uu maqli doono, oo wakhtigaas wejigiisuu ka qarar doonaa iyaga, maxaa yeelay, falimahoodii way xumeeyeen. Rabbigu wuxuu nebiyada dadka iga lumiya ka leeyahay sidan: Kuwa ilkahooda wax ku qaniina oo ku qayliya, Nabad; laakiinse kii aan afkooda wax gelin, isaga dagaal bay ku diyaar garoobaan. Sidaas daraaddeed habeen baa idiin ahaan doona, si aydaan wax aragti ah u helin; gudurna idiin ahaan doona, si aydaan wax u faalin; qorraxduna nebiyada ayay ugu dhici doontaa, maalintuna way ku madoobaan doontaa. Markaas kuwa wax arka way ceeboobi doonaan, faaliyayaashuna way wareeri doonaan; haah, dhammaantood bushimahooda way dabooli doonaan, maxaa yeelay, Ilaah jawaab kama iman. Laakiinse anigu runtii waxaan ka buuxaa xoog xagga Ruuxa Rabbiga, iyo xukun, iyo itaal, inaan Yacquub ku wacdiyo xadgudubkiisa, oo Israa’iilna dembigiisa. Haddaba tan maqla, waan idin baryayaaye, kuwiinna madaxda reer Yacquub ahow, iyo kuwiinna amiirrada reer binu Israa’iil ahow, kuwiinna xukunka neceb oo xaqsooriddii oo dhan qalloociya. Siyoon dhiig bay ku dhisaan, Yerusaaalemna xumaan bay ku dhisaan. Madaxdoodu laaluush bay wax ugu xukumaa, wadaaddadooduna lacag bay wax ku baraan, nebiyadooduna lacag bay wax ugu faaliyaan; haddana Rabbigay isku halleeyaan, oo waxay yidhaahdaan, Rabbigu sow naguma jiro? Wax shar ahna naguma iman doono. Miikaah 3:1–11.

Oo guutooyinka quruumaha oo dhan ee la diriraya Arii’eel [Yerusaaalem], kuwaas oo dhan ee la dagaallama iyada iyo qalcaddeeda, oo iyada dhibeeya, waxay ahaan doonaan sidii riyo aragti habeennimo ah. Oo waxay ahaan doontaa sidii marka nin gaajaysan ku riyoodo, oo bal eeg, uu wax cunayo; laakiinse markuu tooso, naftiisu waa madhan tahay; ama sidii marka nin harraadsan ku riyoodo, oo bal eeg, uu wax cabbayo; laakiinse markuu tooso, oo bal eeg, wuu daallan yahay, naftiisuna weli way harraadsan tahay; sidaas oo kale ayay noqon doontaa guutooyinka quruumaha oo dhan ee la dirira Buur Siyoon. Joogsada oo yaaba; qayliya oo qayliya; way sakhraansan yihiin, laakiinse khamri kuma sakhraansana; way lulmaan, laakiinse cabbid xoog leh kuma lulmaan. Waayo, Rabbigu wuxuu idinku shubay ruuxa hurdo qoto

dheer, oo indhihiinna wuu xidhay; nebiyadii iyo taliyayaashiinnii, wax arkayaashii, isagaa daboolay. Oo aragtidii wax walba idiinla noqotay sida erayada kitaab la shaabadeeyey, oo dadka loo dhiibo mid aqoon leh, iyagoo leh, Fadlan tan akhri; markaasuu yidhaahdaa, Ma akhriyi karo, waayo waa la shaabadeeyey; oo haddana kitaabka waxaa loo dhiibaa mid aan aqoon lahayn, iyagoo leh, Fadlan tan akhri; markaasuu yidhaahdaa, Anigu ma ihi mid aqoon leh. Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu yidhi, Dadkanu afkooda ayay iigu soo dhowaadaan, oo bushimahooda ayay igu maamuusaan, laakiinse qalbigooda way iga fogeeyeen, cabsidooda ay iga qabaanina waa amarro dadku baray; sidaas darteed, bal eeg, waxaan mar kale dadkan ku dhex samayn doonaa shuqul yaab leh, kaas oo ah shuqul yaab leh iyo mucjiso; waayo, xigmadda kuwa xigmadda leh way baabbi'i doontaa, garashada kuwa miyirka lehna way qarsoomi doontaa. Waxaa iska hoogay kuwa si qoto dheer u doondoona inay taladooda Rabbiga ka qariyaan, oo shuqulladooduna mugdiga ku jiraan, oo yidhaahda, Yaa na arka? Oo yaa na garanaya? Hubaal, waxyaalihiinna rogrogiddiinna waxaa loo xisaabin doonaa sida dhoobada dheriyasameeyaha; waayo, ma shuqulkii baa kii sameeyey ka odhan doona, Isagu ima uu samayn? Ama ma wixii la sameeyey baa kii qaabeeyey ka odhan doona, Isagu garasho ma lahayn? Ishacyaah 29:7–16.

Dooxada aragtida, sida uu Ishacyaah sheegay, waa “maalin dhib, iyo tuntid, iyo jahawareer xagga Rabbiga ah oo ah Ilaaha ciidammada ku sugan dooxada aragtida, derbiyadana duminaya, oo buurahana qaylo ugu yeedhaysa.” Sidaas daraaddeed Ishacyaah aad buu u ooyaa qadhaadh, sida Ciise qudhiisuba yeelay.

Illintii Ciise ma ahayn kuwo uu ku sii odorosayo silica uu isagu mari lahaa. Hortiisa wax yar ka hor waxaa yiil Gethsemane, halkaas oo dhowaan argagaxa gudcur weyn uu ku soo deggi lahaa. Albaabka idahana allabariga loo kaxeeyo isna waa muuqday, kaas oo qarniyo badan xoolihii qurbaannada allabariga loo mari jiray. Albaabkaasna dhowaan isaga ayaa loo furi lahaa, isaga oo ah Ka-hortusaalaha weyn, kaas oo allabarigiisa dembiyada dunida aawadood ay dhammaan qurbaannadaasu tilmaamayeen. Meel u dhowna waxaa yaallay Kalvari, goobta silicdiisa soo dhowaanaysay. Hase yeeshee ma ahayn xusuusintaas dhimashadiisa naxdinta leh waxa Masiixii wax furay ka ilmaysiiyey oo ka taahsiiyey murugada ruuxa. Murugadiisu ma ahayn mid naf-jeclaysi ah. Fikradda silicdiisa qudheedu ma cabsi gelin naftaasi sharafka leh ee naf-huridda badan. Waxay ahayd aragga Yerusaaalem kii qalbiga Ciise muday—Yerusaaalem oo diidday Wiilka Ilaah oo quudhsatay jacaylkiisa, oo diidday in lagu qanciyo mucjisooyinkiisa waaweyn, oo haddana qarka u saarnayd inay naftiisa qaaddo. Wuxuu arkay waxa ay ahayd iyada oo ku jirta dambiga ay ku diidday Bixiyaheeda, iyo waxa ay ahaan kari lahayd hadday aqbali lahayd Kan keliya ee bogsiin kara nabarkeeda. Wuxuu u yimid inuu badbaadiyo; sidee buu uga qusan kari lahaa?

“Israa’iil waxay ahaan jireen dad la barakeeyey; Ilaahna macbudkoodii wuxuu ka dhigtay hoygiisa; oo wuxuu ahaa ‘qurux xagga joogistiisa ah, farxadda dhulka oo dhan.’ Sabuurka 48:2. Diiwaanka daryeelka ilaalinta Masiixa iyo jacaylkiisii naxariista lahaa ee ka badan kun sannadood, sida jacaylka aabbe u hayo ilmihiiisa keliya, halkaas ayuu yiil. Macbudkaas ayay nebiyadu kaga dhawaaqeen digniimahoodii culus. Halkaas ayaa meelo foom lagu shido oo ololaya la ruxi jiray, iyadoo foomii, oo lagu qasay baryadii caabudayaasha, uu Ilaah xaggiisa u kor u kici jiray. Halkaas ayaa dhiiggii xoolaha lagu daadin jiray, isagoo astaan u ahaa dhiigga

Masiixa. Halkaas ayuu Rabbiga Yahuwaah ku muujiyey ammaantiisa kursiga kafaaraggudka dushiisa. Halkaas ayay wadaaddadu ku adeegi jireen, oo haybaddii calaamad iyo xafladuna waxay socotay qarniyo badan. Laakiin waxaas oo dhan waa inay dhammaadaan.”

“Ciise gacantiisii ayuu kor u taagay,—gacantaas oo marar badan u ducaysay kuwa buka iyo kuwa silica qaba,—kolkaasuu u ruxay xagga magaalada halaagga loo qoondeeyey, isagoo hadallo murugo jaban ku dhawaaqaya: ‘Haddaad garan lahayd, adiguba, ugu yaraan maalintan tan kuu ah, waxyaalaha nabaddaada ku saabsan!’—’ Halkan Badbaadiyuhu wuu hakaday, oo wuxuu ka tegay isagoo aan sheegin waxa ay ahaan kari lahayd xaaladda Yerusaaalem haddii ay aqbali lahayd gargaarkii Ilaah doonayay inuu siiyo,—hadiyadda Wiilkiisa la jecel yahay. Haddii Yerusaaalem garan lahayd waxa ay mudnaanteedu ahayd inay garato, oo ay dhegaysan lahayd iftiinkii Samadu u soo dirtay, waxay u soo bixi kari lahayd iyadoo ku taagan sharafta barwaaqada, boqoradda boqortooyooyinka, xor ku ah xoogga awooddeeda Ilaah-siiyey. Askari hubaysan ma joogeen irdahaheeda, calammo Roomaan ahna kama lulmeen derbiyadeeda. Qaddarkii ammaanta badnaa ee barakayn kari lahaa Yerusaaalem haddii ay aqbali lahayd Bixiyaheeda ayaa hortiisa ka soo muuqday Wiilka Ilaah. Wuxuu arkay inay ku bogsan kari lahayd xanuunkeeda culus, lagana xorayn kari lahaa addoonsiga, laguna adkayn kari lahaa inay noqoto magaalo-madaxda weyn ee dunida. Derbiyadeeda waxaa ka bixi lahayd qoolleyda nabadda oo gaadhi lahayd quruumaha oo dhan. Waxay ahaan lahayd taajka ammaanta ee dunida.”

“Laakiin sawirka ifaya ee ku saabsan wixii Yerusaaalem ahaan kari lahayd ayaa ka libdha indhaha Badbaadiyaha. Wuxuu gartaa waxa ay hadda tahay iyadoo ku hoos jirta harqoodka Roomaanka, xambaarsan carada Ilaah, oo loo xukumay xukunkiisa aargudashada leh. Wuxuu haddana qabtaa duntii go’day ee baroortiisa: ‘Laakiin hadda way ka qarsoon yihiin indhahaaga. Waayo, waxaa kuu iman doona maalmo ay cadaawayaashaadu kugu wareejin doonaan qalcad, oo ay hareerahaaga ka go’doomin doonaan, oo ay dhinac kasta kaa cidhiidhin doonaan, oo ay kula simi doonaan dhulka, adiga iyo carruurtaada kugu dhex jirta; oo kaama tegi doonaan dhagax dhagax kale dul saaran; maxaa yeelay, ma aadan garan wakhtigii booqashadaada.’

“Masiixu wuxuu u yimid inuu badbaadiyo Yerusaaalem iyo carruurteeda; laakiinse kibirka Faarisiinta, munaafaqnimada, xaasidnimada, iyo xumaantoodu waxay ka hor istaageen inuu fuliyo qasdigiisii. Ciise wuxuu ogaa ciqaabta daran ee ku soo degi lahayd magaalada la xukumay. Wuxuu arkay Yerusaaalem oo ciidan ku hareeraysan yihiin, dadkii go’doonsanaa oo loo kaxaynayo gaajo iyo dhimasho, hooyooyin quudanaya meydadka carruurtooda, waalidiin iyo carruurba midba kan kale ka dafayo qaniinyadii u dambaysay ee cuntada, jacaylkii dabiiciga ahaana uu baabbi’inayo xanuunka qaniina ee gaajada. Wuxuu arkay in adaygga Yuhuudda, sida ka muuqatay diidmadooda badbaadadiisa, uu sidoo kale ku hoggaamin doono inay diidaan isu-dhiibidda ciidamada soo duulay. Wuxuu arkay Golgota, halkaas oo isaga kor loogu qaadi lahaa, oo ay iskutallaabooyin uga taagan yihiin sida dhirta kaynta u cufan tahay. Wuxuu arkay dadka tabaalaysan oo la silicdilayo, qaarna lagu jirdilayo qalabka ciqaabta, qaarna iskutallaabta lagu qodbay, daaraha quruxda badanna la dumiyey, macbudkiina oo burbursan, derbiyadiisii waaweyna aan dhagaxna dhagax kale dul saarnayn, halka magaalada la qodayo sidii beer. Badbaadiyuhu si weyn buu ugu ooyi karay xanuun aad u daran markuu eegay muuqaalkaas cabsi badan.”

“Yerusaalem waxay ahayd ilmihii uu daryeeli jiray, oo sida aabbe naxariis badan uga barooranayo wiil marin-habaabay, sidaas oo kale ayuu Ciise ugu ooyay magaaladii la jeclaa. Sidee baan kuu dayn karaa? Sidee baan u arki karaa adigoo halaag loo qoondeeyey? Miyaan kuu oggolaadaa inaad tagto si aad u buuxiso koobka xumaantaada? Hal nafood ayaa qiime sidaas u weyn leh, oo marka lala barbar dhigo, duniyooyinba waxay ku dhacaan wax aan micne lahayn; laakiin halka qaran dhan ayaa lumin lahaa. Markii qorraxda degdeg u sii dhacaysa ee galbeedku ay cirka ka libdhi lahayd, maalintii nimcada Yerusaalem way dhammaan lahayd. Intii socodku ku hakaday buurta Saytuunka dusheeda, weli aad uma ay daahin in Yerusaalem toobadkeento. Malaa’igtii naxariistu markaas ayay baalasheda laabanaysay si ay uga soo degto carshiga dahabka ah oo ay boos u siiso caddaaladda iyo xukunka dhaqso u imanaya. Laakiin qalbiga weyn ee jacaylka leh ee Masiixu weli wuxuu u baryayay Yerusaalem, tii quudhsatay naxariistiisa, yasday digniinihiisa, oo ku dhowayd inay gacmaheeda ku dhiigaysato dhiiggiisa. Haddii Yerusaalem ay toobadkeeni lahayd, weli ma aanay daahin. Intii fallaadhiihi ugu dambeeyey ee qorraxda dhacaysa ay ku sii lingerayeen macbudka, munaaradda, iyo taagga sare, sow malaa’ig wanaagsan ma hagi lahayn jacaylka Badbaadiyaha, oo ma ka leexin lahayn hooggeeda? Magaalo qurux badan oo aan quduus ahayn, tii nebiyadii dhagax ku dishay, tii diidday Wiilka Ilaah, tii iyada qudheedu ku xidhaysay silsiladaha addoonsiga iyadoo aan toobadkeenin,—maalintii naxariisteedu waxay ku dhowayd inay dhammaato!” *Desire of Ages, 576–578.*

Sida Ishacyaah ugu qeexayo dagaalka ka dhanka ah Yerusaalem cutubka laba iyo labaatanaad, kuwii soo weeraray waxay “isku diyaariyeen iridda.” Ceelaam iyo Qiir waxay joogaan iridda iyagoo hubkoodii diyaar ah, dabadeedna waxay ogaadaan daboolkii Yerusaalem. Ishacyaah, “daboolka” ay cadowgu ka helaan iridda waa hooskii Masar.

Waxaa hoog u sugnaaday carruurta caasiyiinta ah, ayaa Rabbigu leeyahay, kuwaas oo talo qaata, laakiinse aan iga iman; oo isdaboolka dabool, laakiinse aan ka iman Ruuxayga, si ay dembi ugu daraan dembi; kuwaas oo u socda inay Masar u degaan, oo aan afkayga waxba ka weyddiin; si ay isugu xoogeeyaan xoogga Fircoon, oo ay ugu kalsoonaadaan hooska Masar! *Ishacyaah 30:1, 2.*

Waxaa cadaawayaasha Yerusaalem garanayaan in kuwa uu matalo Shebna ay kalsoonidooda saareen Masar, iyagoo u malaynaya in Masar ay iyaga ilaalin doonto, halka kuwa uu matalo Eliyaaqiim ina Hilqiyaah aanay ku kalsoonayn “hooska Masar,” balse ay ku dedan yihiin daboolka Ruuxa Ilaah oo ay ku kalsoon yihiin “hooska Kan ugu Sarreeya.”

Kan ku deggan meesha qarsoon ee Kan ugu Sarreeya wuxuu hoyan doonaa hooska Qaadirka. Rabbiga ayaan ka odhan doonaa, Isagu waa magangalkayga iyo qalcaddayda: Ilaahaygayga; isaga ayaan isku hallayn doonaa. *Sabuurradii 91:1, 2.*

Xilligii sharciga Axadda, bikradaha caqliga leh oo uu Eliyaaqiim ina Xilqiyaahu matalo waxay ku kalsoon yihiin hooska Kan ugu sarreeya, halka bikradaha nacasyada ah oo uu Shebna matalo ay ku kalsoon yihiin hooska Masar. Erayga loo tarjumay “la muujiyey” wuxuu ka dhigan yahay in la qaawiyo oo maxaabiis ahaan loo kaxeeyo. Cadaawayaasha jooga iridda waxay garanayaan in ilaalintii Yerusaalem laga qaaday, markaasaa Shebna iyo kuwii la jiray waxay bilaabaan inay isku

dayaan inay naftooda badbaadiyaan, waayo waxay arkaan “jebabyada magaalada Daa’uud,” waxayna arkaan inay jiraan jebabyo badan oo cadowga u oggolaanaya inuu soo galo. Iyagoo argagaxsan, sida lagu metelay masaalka tobanka bikradood, nacasyadu waxay bilaabaan inay raadiyaan ilaalin, laakiin midna ma haystaan.

Shebna wuxuu eegaa “hubka kaynta” si uu isaga u badbaadiyo, laakiin waa goor dambe. Wuxuu tiriyaa guryaha Yerusaaalem oo wuxuu bilaabaa inuu dumiyo si uu derbiga ugu adkeeyo, laakiin waa goor dambe. Waxay soo ururiyaan biyaha barkadda hoose oo waxay isku dayaan inay ku xirmaan biyaha barkaddii hore, laakiin waa goor dambe. Biyuhu iyagoo ah astaan asaasi ah oo Ruuxa Quduuska ah, waxay muujinayaan inay si quus ah u raadinayaan saliid, laakiin waa goor dambe. Dedaalladooda oo dhan dhexdeeda waxay illoobeen Abuuraha barkadaha, iyo inuu “barkadahaas” runta ah sameeyey wakhti hore. Waxay illoobeen in uu ahaa Dhagaxii Weligiis jiray oo bixiyey farriinta waayihii hore. Waxay doorteen inaanay ku socon waddooyinkii hore, kuwaas oo ay matalaan aasaasyadii lagu dhisay shaqadii William Miller.

“Cadowgu wuxuu doonayaa inuu maskaxda walaalaheenna iyo walaalaheenna dumar ah ka jeediyo hawsha ah diyaarinta dad istaagi kara maalmahan ugu dambeeya. Dhagartiisa xeeladaysan waxaa loo qorsheeyey in maskaxda laga leexiyo khataraha iyo waajibaadka saacaddan. Iftiinkii Masiixu samada uga yimid si uu Yooxanaa ugu siiyo dadkiisa waxba kama ay qaddariyaan. Waxay baraan in muuqaallada innaga inagu soo fool leh aysan lahayn muhiimad ku filan oo ay mudan yihiin fiiro gaar ah. Waxay wax aan tarin ka dhigaan runta asalkeedu jannada yahay, waxayna dadka Ilaah ka dhacaan waayo-aragnimadoodii hore, iyagoo beddelkeeda siinaya cilmi been ah.

“Sidaasaa Rabbigu leeyahay, Jidadka istaaga, oo fiiriya, oo weyddiista waddooyinkii hore, halka ay ku taal jidkii wanaagsanaa, oo ku socda.” Yeremyaah 6:16.

“Yuusan ninna ha doonin inuu isku dayo inuu rujiyo aasaaska rumaysadkeenna— aasaaska bilowgii hawshayada lagu dhigay daraasad tukasho leh oo lagu sameeyey Erayga iyo waxyiga. Aasaaskan ayaynu ku dul dhisaynay kontonkii sano ee u dambeeyey. Dadku waxay u malayn karaan inay heleen jid cusub iyo inay dhigi karaan aasaas ka ka sii xoog badan kii hore loo dhigay. Laakiin tani waa khiyaano weyn. Aasaas kale ninna ma dhigi karo kan la dhigay mooyaane.”

“Waagii hore qaar badan ayaa ku hawlgalay dhisidda iimaan cusub iyo dejinta mabaadii’ cusub. Laakiin intee in le’eg ayay dhismahoodu taagnaayeen? Si dhakhso ah ayuu u dumay, waayo laguma aasaasin Dhagaxa.”

“Miyay xertii ugu horraysay khasab ku ahayn inay ka hortagaan hadallada dadka? Miyayayan khasab ku ahayn inay dhegaystaan aragtiyo been ah, ka dibna, markay wax kasta sameeyeen, ay si adag u taagnaadaan, iyagoo leh: ‘Aasaas kale ninna ma dhigi karo kan hore loo dhigay mooyaane’? 1 Corinthians 3:11.

“Sidaas daraaddeed waa inaynu bilowgii kalsoonideenna si adag u haynaa ilaa dhammaadka. Erayo xoog leh ayaa Ilaah iyo Masiix ka soo direen dadkan, iyagoo ka soo saaraya dunida, qodobba qodob, una keenaya iftiinka cad ee runta wakhtigan taagan. Addimo dab quduus ah

taabtay ayay addoommada Ilaah ku naadiyeen fariinta. Hadalka rabbaaniga ahina wuxuu shaabaddiisa saaray xaqiiqnimada runta la naadiyey.” Testimonies, volume 8, 296, 297.

“Maalinta” ay waxyaalahan oo dhammu ka dhacayaan waa “maalinta” kitaabiga ah ee Ishacyaah ku tilmaamayo inay tahay maalintii Rabbiga Ilaaha ciidammadu ugu yeedhay “oohin, iyo baroor, iyo bidaaraysi, iyo guntooyin joonyad ah.”

Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, isagoo leh, Sidoo kale maalinta tobnaad oo bishan toddobaad ah waxaa jiri doona maalin kafaaraggud ah; waxay idiin ahaan doontaa shir quduus ah; oo nafihiinna waad dhibi doontaan, oo waxaad Rabbiga u bixin doontaan qurbaan dab lagu gubo. Oo maalintaas qudheeda innaba wax shuqul ah ma samayn doontaan, waayo, waa maalin kafaaraggud ah, in idiin kafaaraggudo Rabbiga Ilaahiinna hortiisa. Waayo, naf kastoo aan maalintaas qudheeda la dhibin, taas waxaa laga gooyin doonaa dadkeeda dhexdiisa. Oo naf kastoo maalintaas qudheeda wax shuqul ah samaysa, naftaas anigu waan ka baabbi'in doonaa dadkeeda dhexdiisa. Innaba nooc shuqul ah ma samayn doontaan; tanuna waxay ahaan doontaa qaanuun weligiis jira qarniyadiinna oo dhan guryihiinna oo dhan. Waxayna idiin ahaan doontaa sabti nasasho ah, oo nafihiinna waad dhibi doontaan; bisha maalinteeda sagaalad fiidkii, tan iyo fiidkii ilaa fiidkii, waa inaad sabsadiinna dhawrtan. Laawiyiintii 23:26–32.

Maalinta lagu tusaaleeyey Shebna iyo Eliyaaqiim ina Xilqiyaah waa Maalinta Kafaaraggudka ee ka-horjeedka ah, taas oo daboolaysa taariikhda laga bilaabo 1844 ilaa Mikaa'iil istaago. Muddadaas gudaheeda Adventism waxaa loogu yeedhay inay “naftooda dhibaan,” ama sida Ishacyaah u muujinayo waxaa loogu yeedhay “oohin, iyo baroor, iyo madax-furan, iyo xidhashada joonyad.”

“Sanadkii 1844 Wadaadkeennii Sare ee weynaa wuxuu galay meesha ugu quduusan ee macbudka jannada ku yaal, si uu u bilaabo hawsha xukunka baaritaanka. Kiisaska kuwii dhintay ee xaqa ahaa ayaa marayay dib-u-eegis hortiisa Ilaah. Markii hawshaasu dhammaato, xukunka waxaa lagu dhawaaqi doonaa kuwa nool. Sidee qaali u yihiin, sidee muhiim u yihiin daqiiqadahan murugada leh! Midkeen kastaaba wuxuu leeyahay kiis sugaya maxkamadda jannada. Mid kasta oo inaga mid ah si gaar ah ayaa loogu xukumi doonaa sida ay yihiin falalkii jidhka lagu sameeyey. Adeeggii tusaalaha ahaa, markii hawsha kafaaraggudka uu wadaadka sare ku fulinayey meesha ugu quduusan ee macbudka dhulka ku yaal, dadka waxaa laga doonayey inay nafahooda ku hoosaysiiyaan Ilaah hortiisa, oo ay dembiyadooda qirtaan, si kafaaraggud loogu sameeyo oo loo tirtiro. Haddaba ma wax ka yar baa innaga nalaga doonayaa maalintan kafaaraggudka ee antitibiga ah, marka Masiixu ku dhex jiro macbudka sare isagoo u dacwoonaya dadkiisa, oo go'aanka ugu dambeeya ee aan laga noqon karin lagu dhawaaqi doono kiis kasta?”

“Xaaladdeenu waa maxay wakhtigan cabsi leh oo quduuska ah? Hoogay, kibir intee le'eg ayaa kiniisadda ka dhex jira, munaafaqnimo intee le'eg, khiyaano intee le'eg, jacaylka labbiska, fudaydka iyo madadaalada, iyo damac intee le'eg oo sarrayn lagu doonayo! Dembiyadan oo dhan ayaa maskaxda daruureeyey, sidaas darteedna waxyaalaha weligood ah lama garan. Miyaynaan Qorniinka baadhin si aynu u ogaanno meesha aynu kaga sugan nahay taariikhda dunidan? Miyaynaan aqoon u yeelan waxa inoo socda wakhtigan, iyo booska ay inagu waajib tahay innaga oo dembilayaal ah inaynu qaadanno inta hawshan kafaaraggudku

socoto? Haddii aynu wax qiime ah siinayno badbaadada nafahayaga, waa inaynu samaynaa isbeddel cad oo go'an. Waa inaynu Rabbiga ku doondoonnaa toobad run ah; waa inaynu annaga oo leh qoomammo qoto dheer oo nafeed qirannaa dembiyadeenna, si loo tirtiro.” Selected Messages, buugga laad, 124, 125.

Oo maalintaas Rabbiga ah Ilaaha ciidammadu wuxuu ugu yeedhay oohin, iyo baroor, iyo madax-xiirasho, iyo in joonyad la gunto. Oo bal eeg, farxad iyo rayrayn baa jirta, dibi baa la qalaa, ido baa la gowracaa, hilib baa la cunaa, khamrina waa la cabbaa; aynu cunno oo aynu cabno, waayo berri waynu dhiman doonnaa. Ishacyaah 22:12, 13.

Rabbigu wuxuu ugu yeedhay Shebna inuu naftiisa dhibo, laakiin isagu wuxuu doortay inuu cuno oo cabo oo damaashaadka sii wato. Rabbigu wuxuu “muujiyey” “dhegihiisa” in dembiga Shebna aan la kafaaraggudayn doonin. Ereyga loo tarjumay “la kafaaraggudo” waa ereyga lagu adeegsaday Laawiyiintii oo loola jeedo “kafaaraggud.” Dembigan Adventism-ka La'odikiya lama kafaaraggudi doono. Haddana Ishacyaah wuxuu bilaabayaa inuu ka hadlo xiriirka Shebna (Adventistayaasha La'odikiya) iyo Eliyaaqiim oo ah wiilka Hilqiyaah (Adventistayaasha Filadelfiya).

Shebna waa “qasnajiga” sidii uu Yahuudasba ahaa. Tobiyaahna waagii Nexemyaah wuxuu ku degganaa meesha quduuska ah ee Ilaah, qol (khasnad) ah oo qurbaannada lagu keydin jiray. Markii Nexemyaah macbudka nadiifiyey, wuxuu dibadda u tuuray Tobiyaah iyo alaabtii. Shebnana sidoo kale waa in dibadda loo tuuraa. Labaduba waxay tusaale u yihiin mantagga dibadda loogu tuuro ee Adventism-ka La'odikiya wakhtiga sharciga Axadda.

“Sababtoo ah naxariis-darridii iyo khiyaanadii reer Cammoon iyo reer Moo'aab ay kula kaceen reer binu Israa'iil, Ilaah wuxuu Muuse ku sheegay inay weligood ka mamnuucnaadaan shirka dadkiisa. Eeg Sharciga Kunoqoshadiisa 23:3–6. Iyadoo eraygan si bareer ah looga horyimid, wadaadkii sare wuxuu dibadda u tuuray qurbaannadii lagu kaydiyey qolka guriga Ilaah, si uu meel ugu sameeyo wakiilkan ka socda qoomiyad la reebay. Yasid ka weyn oo Ilaah loo muujin karo ma jirin intii la siiyey nicmadan oo kale cadowgan Ilaah iyo runtiisa.”

“Markuu ka soo noqday Faaris, Nexemyaah wuxuu ogaaday xadgudubkii geesinnimada lahaa ee quduus-darrada ahaa, wuxuuna si degdeg ah u qaaday tallaabooyin uu ku eryayo kii soo dhex galay. ‘Aad bay ii murugaysay,’ ayuu ku dhawaaqayaa; ‘sidaas daraaddeed waxaan qolkaas ka tuuray alaabtii guriga oo dhan ee Toobiyaah. Markaasaan amray, oo iyagu qolalkii way nadiifiyeen; dabadeedna waxaan mar kale halkaas ku soo celiyey weelashii guriga Ilaah, iyo qurbaankii hadhuudhka iyo fooxa.”

“Macbudka oo keliya lama nijaasayn, laakiinse qurbaanniina si qaldan baa loo adeegsaday. Tani waxay u janjeertay inay niyad-jabiso deeqsinimada dadka. Waxay lumiyeen qiiradoodii iyo xamaasaddoodii, oo way ka caga-jiideen inay bixiyaan meeltobnaadyadooda. Khasnadihii guriga Rabbiga si liidata baa loo buuxiyey; qaar badan oo ka mid ah kuwii gabyi jiray iyo kuwo kale oo adeegga macbudka ka shaqayn jiray, iyagoo aan helin taageero ku filan, ayaa ka tegey hawshii Ilaah si ay meelo kale uga shaqeeyaan.” Prophets and Kings, 670.

Shebna, Yahuudas, iyo Tobiyaah dhammaantood waxay matalaan Adventistayaasha La’odikiya ee dhammaadka wakhtiga.

Sayidka Rabbiga ah, Rabbiga ciidammadu, wuxuu leeyahay, Tag, u tag khasnajigan, kaas oo ah Shebna, kan guriga u taliya, oo ku dheh, Maxaad halkan ku haysataa? Oo yaad halkan ku leedahay, inaad halkan xabaal uga qoratay naftaada, sida mid xabaal meel sarraysa uga qorta naftiisa, oo hoy ugu qorta naftiisa dhagaxa dhexdiisa? Bal eeg, Rabbigu wuxuu kuu qaadi doonaa maxaabiisnimo xoog leh, oo hubaal wuu ku dabooli doonaa. Hubaal ayuu si xoog leh kuu rogi oo kuu tuuri doonaa sida kubbad dal weyn dhexdiis; halkaas baad ku dhiman doontaa, oo halkaas gaadhifardoodka ammaantaadu waxay ku noqon doonaan ceebta guriga sayidkaaga. Oo anigu waan kaa eryi doonaa jagadaada, oo derejadaadana wuu kaa soo dejin doonaa. Ishacyaah 22:15–19.

Sida boqorka woqooyi ugu soo dhowaanayo Yerusaaalem, waana in la xusuusnaadaa in soo-dhowaanshahu yahay soo-dhowaansho tartiib-tartiib ah oo dadka Yerusaaalem deggani ay ogaayeen inuu imanayay. Tanu waa waxa lagu tilmaamay Ishacyaah cutubka labaatanaad, markii Taartaan, taliyihii Ashuur, qabsaday Ashdood oo ku taallay Masar. Waxay garanayeen waxa soo socda, Sheebnana waqtigiisii wuxuu ku bixinayay inuu naftiisa u sameysto xabaal qurux badan. Qadiimibaadhayaashu waxay heleen xabaashii Sheebna, waxayna ka saareen qoraalkii ku yiillay albaabka laga galo xabaasha, haddana wuxuu yaallaa Matxafka Ingiriiska. Waxa yaab leh in markii Sheebna xilka laga qaaday oo Eliyaaqiim ina Hilqiyaah uu la wareegay booskii hoggaamineed ee Sheebna, Eliyaaqiim ina Hilqiyaah waxaa la siiyey shaabad boqornimo oo uu u adeegsan karo inuu magaciisa ku ansixiyo dukumentiyada rasmiga ah. Shaabaddaasna sidoo kale waxaa helay qadiimibaadhayaal, waxayna ku jirtaa isla matxafkaas ku yaal Ingiriiska. Sheebna wuxuu matxafka ku joogaa isagoo lagu metelayo xabaashiisa, astaanta dhimashada, Eliyaaqiimna, ina Hilqiyaah, wuxuu matxafka ku joogaa matalaadda shaabadda nolosha.

Diidmada Shebna u diiday farriintii digniinta ahayd ee ku saabsan boqorka woqooyi aawadeed, waxaa afkii Rabbiga lagaga tufay; erayga lagu tarjumay “lagaga tufay” ee digniintii Muujintii loo jeediyey La’odikiya dhab ahaantii wuxuu ka dhigan yahay matag xoog leh oo si qarax ah u soo baxa. Nehemyaah wuxuu la baxay Toobiyaah iyo alaabiisii, Shebnana si xoog leh ayaa loogu tuuray sida kubbad oo kale dal fog. Shebna waa Adventistayaasha La’odikiya ee diidaya farriinta nebinnimada ee la furfuray 1989, kuna diyaargarobaya qabriga—calaamadda bahalka; Eliyaaqiim oo ah wiilka Xilqiyaahna waa Adventism-ka Filadelfiya ee qaata shaabadda Ilaah.

Oo waxaa dhici doona maalintaas, inaan u yeedhi doono addoonkayga Eliyaaqiim ina Xilqiyaah; oo waxaan isaga ku huwiyi doonaa khamiiskaaga, oo waxaan ku adkayn doonaa suunkaaga, oo xukunkaagana gacantiisa ayaan gelin doonaa; oo isna wuxuu aabbe u noqon doonaa dadka Yerusaaalem deggan iyo reer Yahuudah. Ishacyaah 22:20, 21.

Marka la hirgeliyo sharciga Axadda, sarreenka iyo haramaha ku dhex jira Adventism-ka waa la kala saaraa, hoggaankana kiniisadda guulaysata waxaa loo dhiibaa Eliyaaqiim oo ah ina Xilqiyaah; markaasaa Rabbigu kiniisaddiisa kor ugu qaadaa sida calan, iyadoo farriinta malaa’igta saddexaad ay isu bararto qaylo weyn. Waxaa laga yaabaa inaan aad ugu celceliyey anigoo ku daray weedha “ina Xilqiyaah,” halka aan si fudud u oran kari lahaa Eliyaaqiim. Laakiin aabbaha iyo wiilkiisu

marka la isu geeyo waxay calaamad u yihiin farriinta Eliyaah ee ka horraysa toddobada belaayo ee ugu dambaysa. Farriinta Eliyaah waxay adeegsataa astaanta aabbayaal iyo carruur si ay u metelaan kii ugu horreeyey (aabbaha) iyo kii ugu dambeeyey (wiilka). Xidhiidhkan nebiyadeed wuxuu wax ku biiriyaa halxidhaalayaasha ugu dambeeya ee cutubka laba iyo labaatanaad. Ballankii loo qaaday Eliyaaqiim oo ah ina Xilqiyaah wuxuu ahaa in Rabbigu garabkiisa saari doono furaha guriga Daa'uud.

“Guriga Daa'uud” waa farriinta aabbe iyo wiil ee Ciise ku tilmaamay wada-hadalkiisii ugu dambeeyey ee uu la yeeshay Yuhuuddii fallaagada ahayd. Sidoo kale waa meesha uu ku soo gunaanado kitaabka Muujintii. Guriga Daa'uud wuxuu lahaa fure, kaas oo, haddii aan wax kale loo adeegsan 22ka Oktoobar, 1844, maxaa yeelay meesha keliya ee Qorniinka ku xusan furahan waa farriinta kaniisadda Filadelfiya.

Oo furaha reer Daa'uudna garabkiisa ayaan saari doonaa; markaasuu furi doonaa, oo ninna ma xidhi doono; wuuna xidhi doonaa, oo ninna ma furi doono. Ishacyaah 22:22.

Oo malaa'igta kiniisadda Filadelfiya u qor; Waxyaalahan waxaa leeyahay kan quduuska ah, kan runta ah, kan haysta furihii Daa'uud, kan fura oo aan ninna xidhin; oo xidha, oo aan ninna furin; Waxaan ogahay shuqulladaada: bal eeg, albaab furan ayaan hortaada dhigay, oo aan ninna xidhi karin: waayo, xoog yar baad leedahay, oo eraygaygii waad xajisatay, magacaygana ma aad diidin. Bal eeg, kuwa sunagogga Shayddaanka ah, kuwa yidhaahda, Yuhuud baannu nahay, oo aan ahayn, laakiin been sheega; bal eeg, waxaan ka dhigi doonaa inay yimaadaan oo ay ku sujuudaan cagahaaga hortooda, oo ay ogaadaan inaan ku jeclaaday. Maxaa yeelay, eraygii samirkayga waad xajisatay, aniguna waan kaa dhawri doonaa saacadda imtixaanka oo ku soo degi doonta dunida oo dhan, si loo tijaabiyo kuwa dhulka deggan. Bal eeg, dhaqso baan u imanayaa: si adag u hay waxa aad haysato, inaan ninna taajkaaga kaa qaadin. Kii guulaysta waxaan ka dhigi doonaa tiir macbudka Ilaahayga ku jira, oo mar dambe dibadda uga bixi maayo; oo waxaan korkiisa ku qori doonaa magaca Ilaahayga, iyo magaca magaalada Ilaahayga, taas oo ah Yerusaleemta cusub, oo samada kaga soo degaysa Ilaahayga xaggiisa; oo waxaan korkiisa ku qori doonaa magacayga cusub. Kii dhego leh, ha maqlo waxa Ruuxu kiniisadaha ku leeyahay. Muujintii 3:7–12.

Eliyaaqiim wuxuu ka dhigan yahay Filadelfiyaan ku jiray dhaqdhaqaaqii Millerite-ka ee furaya Qolka Ugu Quduusan 22-ka Oktoobar, 1844. Waan ogahay in Masiixii ahaa Wadaadkeenna Sare uu ahaa kii furay albaabkaas xilliyeedka, laakiin Masiixu furihii wuxuu saaray garabka Eliyaaqiim oo ahaa ina Xilqiyaah, oo wuxuu leeyahay, “isagaa furi doona.” Waxaannu gaadhay qodobkii aan tilmaamay bilowgii maqaalkaan.

Kitaabka Ishacyaah waxaa ku jira siddeed iyo toban jeer oo aynu ka helayno erayga “culays,” hase yeeshee toddoba jeer oo ka mid ah wuxuu tilmaamayaa wax garabka lagu qaado, halka kow iyo toban jeer uu tilmaamayo wax sii sheegid halaag ah. Mid ka mid ah siddeed iyo tobankaas jeer, erayga macnihiisu yahay wax sii sheegid halaag ah ayaa isla mar ahaantaas loo adeegsaday inuu sidoo kale matalo culays garabka lagu qaado.

Qisada dooxada aragtidu waxay ku saabsan tahay farriin halaag ah oo Yerusaaalem ka dhex abuureysa laba dabaqadood oo cibaadaysadayaal ah. Farriintii nebinnimada ee aqoonsatay furitaanka xukunka waxaa soo bandhigay Aabbaha Miller, waana farriintii malaa'igta kowaad oo dhammaatay markii albaabkii meesha quduuska ah la xidhay, oo Meesha Ugu Quduuska badanna la furay 22-kii Oktoobar, 1844. "Culayska" garabka William Miller la saaray, oo loo igmaday inuu dunida u qaado, wuxuu ahaa farriintii malaa'igta kowaad, wax sii sheegid halaag ah oo ku dhammaatay 22-kii Oktoobar, 1844, markii ay timid farriintii malaa'igta saddexaad.

"Furaha guriga Daa'uud ayaan garabkiisa saari doonaa," oo waxay leedahay, "Maalintaas," "dhidibka ku qotoma meesha adag waa laga siibi doonaa, waana la goyn doonaa, wuuna dhici doonaa; oo culayskii saarnaana waa la baabbi'in doonaa."

Ereyga halkan lagu tarjumay "culeys" waa erey tilmaamaya waxsii-sheegid halaag ah; hase ahaatee, waxsii-sheegiddan halaagga ahi ma aha ereyga Cibraaniga ah ee Ishacyaah adeegsado si uu u metelo wax aad garabkaaga ku sidato. Sida ereyga waxsii-sheegidda halaagga ah, wuxuu ka dhigan yahay in Eliyaaqiim, ina Hilqiyaah, furaha Daa'uud lagu dul dhigi doono garabkiisa, oo culeyska saaran garabkiisuna yahay waxsii-sheegid halaag ah. Waa ciyaar ereyo aad u qoto dheer!

Walaasha Caddaan waxay tan ka tidhi fure ku xiran Kitaabka Quduuska ah.

"Waxaa ereyga Ilaah la xidhiidha fure fura sanduuqa qaaliga ah, si ay noogu noqoto qancin iyo farxad. Waxaan dareemayaa mahadnaq iftiin kasta oo yar awgiis. Mustaqbalka, waayo-aragnimooyin hadda inoogu aad u qarsoon ayaa la sharxi doonaa. Waayo-aragnimooyinka qaarkoodna si buuxda uma garan karno ilaa kan dhimanaya uu gashado dhimashola'aanta." Manuscript Releases, mugga 17, 261.

Hadalka hordhaca ah ee Miller ee ku saabsan riyadiisa waxa uu leeyahay sidan.

"Waxaan ku riyooday in Ilaah, gacan aan la arki karin, iigu soo diray sanduuq yar oo si yaab leh loo farsameeyey, dhererkiisuna ahaa qiyaastii toban inji, ballaciisuna lix inji oo afar gees ah, kana samaysnaa qori madow (ebony) iyo luul si farshaxannimo leh loogu dhex xardhay. Sanduuqa waxaa ku xidhnaa fure. Isla markiiba ayaan furihii qaatay oo sanduuqii furay; markaas, yaab iyo amakaag ii ah, waxaan arkay isagoo ka buuxa nooc kasta iyo cabbir kasta oo dahabyo qaali ah, dheeman, dhagaxyo qaali ah, iyo lacag dahab iyo qalin ah oo leh cabbir kasta iyo qiime kasta, kuwaas oo si qurux badan loogu kala habeeyey meelaha kala duwan ee sanduuqa; oo sidaas loo habeeyey ayay u celinayeen iftiin iyo ammaan aan waxba la simi karin qorraxda mooyaane." Early Writings, 81.

Qoraallada hoose ee riyada ee James White, wuxuu furaha ka yiri sidan.

"Furihii ku lifaaqnaa' wuxuu ahaa habkiisii uu ku fasiri jiray Erayga nebiyadeed—Isbarbardhigga Qorniinka iyo Qorniinka—Kitaabku isagaa is-fasira. Furahan ayuu Walaal Miller ku furay 'sanduuqii,' ama runta weyn ee imaatinka dunida." James White.

James White wuxuu ka faallooday riyadan, isaga oo sidaas samaynaya wuxuu qoray hordhac. Aad bay muhiim u tahay in la garto in Miller uu riyadiisa ku riyooday oo uu daabacay sannadkii 1847, ugu yaraan laba sano ka dib Niyad-jabkii Weynaa, markaas oo Adventist-yadii Millerite ee

markii hore midoobay ay kala firidhsanaayeen. Miller wuxuu ka go'ay dhaqdhaqaaqa, "adhigii yaraa" ee "dibadaha ku kala firidhsanaa"na weli waxay la ildarnaayeen niyad-jabkii. Riyadii Miller waxay la hadlaysay xaaladdaas, James White-na wuu ka faallooday, Ellen White-na si gebi ahaanba togan ayay ugu tixraacday. James White wuxuu qoray hordhac uu riyadiisa u sameeyey, wuxuu ku daray riyadii, dabadeedna wuxuu raaciyey dhowr qormo-hoosaad. Hordhaciisa, riyada, iyo qormo-hoosaadyaduba waxay ku jiri doonaan dhammaadka maqaalkan, si ay u helaan kuwa u baahan xogtan.

Ishacya labaatan iyo laba waa tusaale muujinaya bilowga iyo dhammaadka Adventism-ka. Labada taariikhoodba waxaa jiray oo jiri doona kala-sooc dhacay Oktoobar 22, 1844, dabadeedna mar kale xilliga sharciga Axadda. Kala-sooca labadaas marba, bilowga iyo dhammaadka, waa dhammaystirka masaalka tobanka bikradood. Sister White waxay inoo sheegaysaa in bikradaha nacasyada ahi ay yihiin La'odikiyaaniyiin. Shebna wuxuu matalaa Adventist-yada La'odikiyaanka ah bilowga iyo dhammaadka Adventism-ka. Eliakim oo ah ina Hilkiyaah wuxuu matalaa Adventist-yada Filadelfiyaanka ah.

Laakiinse Hilqiyaahna wuxuu sidoo kale matalaa aabbaha Adventism-ka, waayo "wuxuu aabbe u ahaan doonaa dadka Yerusaaalem deggan iyo reer Yahuudah." William Miller si xushmad leh ayaa loogu yeedhi jiray "Aabbe Miller." Miller garabkiisa ayaa la saaray "furihii Daa'uud," kaas oo ka dhigan habkiisii uu Qorniinka u dersi jiray, "xariiqba xariiq."

Sanduuqu isagoo ah Kitaabka Quduuska ah, wuxuu adeegsaday "furihii Daa'uud" oo matalaya xeerarkii fasiraadda nebiyadeed ee uu ku furay xaqiiqooyinka malaa'igtii kowaad. Xeerarkaas, (furihii Daa'uud) iyo wax sii sheegistiisii halaagga (culayska) oo lagu fahmay furaha Daa'uud, ayaa lagu sudhay "sida musbaar meel adag ku qotoma" gudaha meesha quduuska ah. "Musbaarku" wuxuu ahaa taariikhda Oktoobar 22, 1844. Ereyga "musbaar" wuxuu ka dhigan yahay biin, musbaar ama tiir, isagoo metelaya calaamad jid-muujin ah. "Culayska," ama wax sii sheegista halaagga ee lagu sudhay musbaarkaas, wuxuu ahaa farriintii malaa'igta kowaad, farriintaasuna waxay ku dhammaatay Oktoobar 22, 1844, markaas oo wax sii sheegistii halaaggu rumoowday oo laga qaaday, la jaray, dabadeedna dhacday. Waa la qaaday, waayo farriintii nebiyadeed ee halaaggu waxay noqotay wax la soo dhaafay, markaasna musbaarkii wuxuu ku qasbanaaday in loo raro Qaybta Ugu Quduusan, halkaas oo culays kale oo halaag ah lagu soo sudhi lahaa.

Waxsii baabba'a ee Miller, oo sida xeerarka waxsii sheegidda loogu fahmay iyadoo lagu metelayo "furihii Daa'uud," ayaa qodbi ku taagi lahayd meesha quduuska ah, qodbi kaas oo xajin lahaa ammaanta oo dhan ee guriga aabbihiis. Erayga "ammaan" ee tuducaas ku jira macnihiisu waa culays. Waxa haya culayska guri waa aasaaska guriga. Shaqadii aasaasiga ahayd ee Miller waxay xajisaa culayska iftiinka dheeraadka ah oo dhan ee farriinta malaa'igta saddexaad, kaas oo lagu metelayo "farcanka iyo wixii ka soo baxay." Waxay kaloo xajisaa culayska weelasha kala duwan oo dhan ee macbudka. Oo aasaaskana waxaa loo dhigay macbud loogu talagalay in lagu dhex dhigo carshi ammaantiisu weyn tahay.

Eliyaaqiim oo ah ina Xilqiyaah wuxuu matalaa kiniisadda Filadelfiya. Eliyaaqiim macnihiisu waa Ilaaha kicinta, waayo Eliyaaqiim, oo ah aabbaha Yerusaaalem, wuxuu matalaa William Miller oo

Ilaah u adeegsaday inuu kor u qaado aasaaska dadka axdiga ah ee Ilaah doortay. Isagu waa ina Xilqiyaah, taas oo ka soo jeedda laba eray, kan labaadna uu yahay Ilaah, kan horena uu ka dhigan yahay “simannaansho,” sida simannaanshaha hadalka. Xilqiyaah wuxuu matalaa Erayga ama codka Ilaah, wiilkiisuna wuxuu matalaa kicinta macbudka.

Dhammaadka Adfentisamka waa in ay jirtaa wax sii sheegid halaag ah, wax sii sheegiddaasuna waa malaa’igta saddexaad ee Muujintii afar iyo tobnaad. Waa in dhammaadka lagu yeeshaa fure lagu tusaaleeyey furihii Miller. “Furaha” maalmahenna wuxuu ku salaysan yahay ku celcelinta taariikhda, gaar ahaan xeerka xusidda ugu horraysa, kaas oo ay ku jirto ama uu yahay mabda’a uu Masiixa qudhiisu matalo isagoo ah Alfa iyo Oomeega. Waa in uu jiraa wiilkii Miller. Sidaas darteed Miller, isagoo ah aabbaha, wuxuu noqdaa Hilqiyaah, Erayga Rabbiga, wiilka Millerna waa Eliyaaqiim, oo macnihiisu yahay Ilaaha kicinta. Aabbe Miller wuxuu taagay macbudka, wiilka Millerna wuxuu aqoonsadaa marka La’odikiya iyo Filadelfiya la kala soocayo oo reer Filadelfiya kor loo qaadayo iyagoo calaamad ahaan. Waa in uu jiraa musbaar la adkeeyey, hase ahaatee ma aha meesha quduuska ah sida taariikhdi Miller, balse waa Quduuska Quduusyada. Musbaarkaas iyo culaabta lagu sudhayba waa la goyn doonaa dhammaadka farriinta malaa’igta saddexaad sida loo gooyey dhammaadkii farriinta malaa’igta koowaad. Markuu Miikaa’iil istaago oo imtixaanka dadka xidhmo, wax sii sheegidda halaaggu waxay ahaan doontaa wax waqti tagay ah, laga qaaday, la gooyey, oo dhacday.

Kala-soocidda ama kala-firdhinta ka dambaysa gudubkii wakhtiga ee 1844 ayaa dib loogu celin doonaa xilliga sharciga Axadda. Ishacyaah cutubka laba iyo labaatanaad waa sawir ka bixinaya duruufaha horseeda kala-soocidda Adventist-yada La’odikiya iyo Adventist-yada Filadelfiya, taas oo dhacda marka ay timaaddo qalalaasaha sharciga Axadda.

Oo malaa’igta kiniisadda La’odikiyaanka u qor; Waxyaalahan waxaa leh Aamiin, markhaatiga aaminka ah oo runta ah, bilowgii uumidda Ilaah; Anigu waan garanayaa shuqulladaada, inaad aanad qabow ahayn ama kulul ahayn; waxaan jeclaan lahaa inaad qabow ahaan lahayd ama kulul ahaan lahayd. Haddaba, maxaa yeelay waxaad tahay diirran, oo aanad qabow ahayn ama kulul ahayn, afkaygaan kaa mantagi doonaa. Maxaa yeelay waxaad tidhaahdaa, Anigu waan taajir ahay, oo hanti baan ku kordhay, oo waxba uma baahni; oo ma ogid inaad tahay mid hoogan, oo laga naxo, oo miskiin ah, oo indha la’, oo qaawan; waxaan kugula talinayaa inaad iga iibsatid dahab dab lagu tijaabiyey, si aad u taajirto; iyo dhar cad, si laguugu huwiyo, oo ceebta qaawanaantaadu aanay u muuqan; oo indhahaaga mari cadar indhood, si aad wax u aragtid. Intaan jeclahay oo dhan waan canaantaa oo waan edbiyaa; sidaas daraaddeed qiiro yeelo, oo toobad keen. Bal eeg, waxaan taaganahay albaabka, oo garaacayaa; haddii nin maqlo codkayga, oo albaabka furo, waan u soo geli doonaa isaga, oo waan la cashayn doonaa isaga, isaguna ila. Kii guulaysta waxaan siin doonaa inuu ila fadhiisto carshigayga, sidaan aniguna u guulaystay oo aan ula fadhiistay Aabbahay carshigiisa. Kii dhego leh ha maqlo waxa Ruuxu kiniisadaha ku leeyahay. Muujintii 3:7–22.

Ka dib hordhaca ku saabsan riyada, James White dabadeed wuxuu ku daraa riyada lafteeda iyo faallooyin-hoosaadyo. Wax dhib ah kuma qabo sida James White ugu dabaqayo riyada Miller, in kasta oo aynu marar badan daabacnay fasiraad riyadiisa ku saabsan oo waxoogaa ka duwan tan

James White. Habka aasaasiga ah ee James White ee ka duwan waxa aynu daabacnay ayaa ah inuu “dahabka” ku meeleeayo macnaha guud ee dadka Ilaah, halka aynu u fahmayno in dahabku yihiin runnooyin nebiyadeed. Iskhilaaf kuma jiro arrintan, waayo nin wuxuu ka tarjumaa waxa uu rumaysan yahay, kala firdhinta dahabkana ka dib Niyad-jabkii Weynaa waxay astaan u tahay kala firdhinta dadka Ilaah KA HOR sharciga Axadda. Laakiin xaqiiqdan waxaa loo daynayaa daraasad mustaqbalka ah.

Hordhaca James White ee Riyadii William Miller

“Riyadan soo socota waxaa lagu daabacay Advent Herald, in ka badan laba sano ka hor. Markaas ayaan arkay in ay si cad u tilmaamayso waayo-aragnimadeennii hore ee imaatinka labaad, iyo in Ilaah riyaada u bixiyey faa’iidada adhiga kala firdhsan.

“Waxaa ka mid ah calaamadaha muujinaya soo-dhawaanshaha maalinta weyn oo laga cabsado ee Rabbiga in Ilaah dejiyey riyooyin. Eeg Yoo’eel 2:28–31; Falimaha Rasuullada 2:17–20. Riyooyinku waxay ku iman karaan saddex jid; marka hore, ‘hawlo badnaan darteed.’ Eeg Wacdiyahii 5:3. Marka labaadna, kuwa ku jira ruuxa wasakhda ah iyo khiyaanada Shayddaanka waxay riyooyin ku yeelan karaan saamayntiisa. Eeg Sharciga Kunoqoshadiisa 8:1–5; Yereymaah 23:25–28; 27:9; 29:8; Sekaryaah 10:2; Yuudas 8. Marka saddexaadna, Ilaah weligiisba wuu baray, welina wuu ku baraa dadkiisa, in ka badan ama ka yar, riyooyin, kuwaas oo ku yimaada adeegga malaa’igaha iyo Ruuxa Quduuska ah. Kuwa ku taagan iftiinka cad ee runta way garan doonaan marka Ilaah riyo siiyo; kuwaas oo kalena laguma khiyaanayn doono, lagumana hoggaamin doono riyooyin been ah.”

Oo wuxuu yidhi, Hadda erayadayda maqla; haddii nebi idinku jiro, aniga Rabbiga ah waxaan isaga iskaga dhigi doonaa in lagu garto riyo wax lagu muujiyo, oo riyo baan kula hadli doonaa. Tirintii 12:5.

Yacquub wuxuu yidhi, “Malaa’igtii Rabbigu waxay igula hadashay riyo.” Bilowgii 31:2. “Oo Ilaah wuxuu habeenkii riyo ugu yimid Laabaan reer Suuriya.” Bilowgii 31:24. Akhri riyooyinkii Yuusuf ee ku qoran Bilowgii 37:5–9, dabadeedna akhri qisada xiisaha leh ee rumoobiddooda ka dhacday Masar.

“Rabbigu wuxuu Sulaymaan ugu muuqday Gibecoon habeen isagoo riyo ku jira. 1 Boqorradii 3:5. Sawirka weyn oo muhiimka ah ee cutubka labaad ee Daanyeel waxaa lagu bixiyey riyo, sidoo kale afartii bahal, iwm. ee cutubka toddobaad. Markii Herodos doonayay inuu baabbi’iyo Badbaadiyaha dhallaanka ah, Yuusuf waxaa riyo loogu digay inuu u cararo Masar. Matayos 2:13.

“Oo waxay ahaan doontaa MAALMAHA UGU DAMBEEYA, ayaa Ilaah leeyahay, inaan Ruuxayga ku shubi doono dad oo dhan; oo wiilashiinna iyo gabdhihiinnu way wax sii sheegi doonaan, oo dhallinyaradiinnu waxay arki doonaan riyooyin muuqda, oo waayeelladiinnuna waxay ku riyoon doonaan riyooyin. Falimaha Rasuullada 2:17.”

“Hibada wax sii sheegidda, oo ku timaadda riyooyin iyo aragtiyo, halkan waa midhaha Ruuxa Quduuska ah, oo maalmaha ugu dambeeya waa in si ku filan loo muujiyo si ay calaamad u noqoto. Waa mid ka mid ah hibadaha kiniisadda injiilka.”

“Isaguna wuxuu qaar ka dhigay rasuullo; qaarna NEBIYO; qaarna wacdiyayaal; qaarna adhijirro iyo macallimiin; si quduusiinta loo kaamilo, hawsha adeegiddana loo qabto, jidhka Masiixana loo dhiso.” Efesos 4:11, 12.

“Ilaahna qaar ayuu kiniisadda dhexdeeda ka dhigay, marka hore rasuullo, marka labaadna NEBIYO, iwm. 1 Korintos 7:28.

“Ha quudhsanina WAXSIYADA. 1 Tesaloniika 5:20. Eeg sidoo kale Falimaha Rasuullada 13:1; 21:9; Rooma 12:6; 1 Korintos 14:1, 24, 39. Nebiyada ama waxsiyadu waxay u yihiin dhisidda kiniisadda Masiixa; mana jirto caddayn laga keeni karo ereyga Ilaah oo muujinaysa in ay joogsan lahaayeen ka hor inta wacdiyayaal, adhijirro iyo macallimiin aanay joogsan lahayn. Laakiin kan diidan ayaa leh, ‘Waxaa jiray riyooyin iyo muujinno been ah oo aad u badan, sidaas daraaddeed kalsooni kuma qabi karo wax noocaas ah.’ Waa run in Shaydaanku leeyahay wax uu ku daydo oo been abuur ah. Mar walba wuxuu lahaa nebiyo been ah, oo sida xaqiiqada ah waa inaynu filan karnaa iyaga hadda saacaddan dambaysa ee khiyaanadiisa iyo guushiisa. Kuwa diida muujinnadaas khaaska ah sababta oo ah waxa been-abuurka ahi jiro, si isla habboon ayay wax yar u sii fogaan karaan oo u inkiri karaan in Ilaah weligiis isku muujiyey dadka riyo ama muujin, waayo waxa been-abuurka ahi mar walba wuu jiray.”

“Riyooyinka iyo waxyiyaada waa dariiqa Ilaah isu muujiyey aadanaha. Dariiqan ayuu nebiyada kula hadlay; hibada wax sii sheegidda ayuu ka dhigay kuwa hibadaha kiniisadda injiilka ka mid ah, wuxuuna riyooyinka iyo waxyiyaada ku tiriyey calaamooyinka kale ee ‘MAALMAHA UGU DAMBEEYA.’ Aamiin.

“Ujeeddadaydu hadalladii sare waxay ahayd inaan si waafaqsan Qorniinka uga qaado diidmooyinka, oo aan maskaxda akhristaha ugu diyaariyo waxa soo socda.” James White, Brother Miller’s Dream, 1–3.

Riyadii Labaad ee William Miller

“Waxaan ku riyooday in Ilaah, gacan aan la arki karin, iigu soo diray sanduuq yar oo farshaxan cajaa’ib leh loo sameeyey, dhererkiisuna ahaa qiyaastii toban inji, ballaciisuna lix inji oo afar gees ah, lagana sameeyey qori madow iyo luul si xeeldheer loogu dhex-geliyey. Sanduuqa waxa ku xidhnaa fure. Isla markiiba waxaan qaatay furihii oo furay sanduuqii; markaas, yaab iyo amakaag igu dhacay, waxaan arkay isagoo ka buuxa nooc kasta iyo cabbir kasta oo dahabyo ah, dheeman, dhagaxyo qaali ah, iyo lacag dahab iyo qalin ah oo leh nooc kasta oo qiyaas iyo qiime ah, kuwaas oo si qurux badan loogu habeeyey meelhooda kala duwan ee sanduuqa; oo sidaas loo habeeyeyna waxay ka tarayeen iftiin iyo ammaano aan waxba la simi karin qorraxda mooyaane.”

“Waxaan u maleeyey inaanay waajibkayga ahayn inaan keligay ku raaxaysto muuqaalkan yaabka leh, in kastoo qalbigaygu aad ugu faraxsanaa dhalaalka, quruxda, iyo qiimaha waxa ku jiray. Sidaas daraaddeed waxaan saaray miis dhexe oo qolkeyga yaallay, waxaan ogeysiisay in ku alla kii doonaya uu iman karo oo arki karo muuqaalka ugu ammaanta badan uguna iftiinka badan ee qof banii-aadam ah ku arko noloshan.”

“Dadku waxay bilaabeen inay soo galaan, markii hore tiro yar, laakiin sii kordhaya ilaa ay noqdeen dad badan. Markii ugu horraysay ee ay eegaan sanduuqa, way la yaabi jireen oo farxad bay ku dhawaaqi jireen. Laakiin markii daawadayaashu bateen, qof walba wuxuu bilaabay inuu dhibo dahabka, isagoo ka soo saaraya sanduuqa oo ku kala firdhinaya miiska. Waxaan bilaabay inaan ka fikiro in mulkiiluhu iga dalban doono sanduuqa iyo dahabkaba mar kale gacantayda; oo haddii aan u oggolaado in la kala firdhiyo, aanan mar dambe waligay u celin karin meeshoodii sanduuqa sidii hore; waxaana dareemay inaan weligay awoodi doonin inaan wajaho isla-xisaabtanka, waayo wuxuu ahaan lahaa mid aad u weyn. Markaas ayaan bilaabay inaan dadka ka baryo inaanay taaban, ama aanay ka soo bixin sanduuqa; laakiin intii aan sii baryayay, intay ka sii badan ayay kala firdhinayeen; haddana waxay u ekaayeen inay ku kala firdhinayaan qolka oo dhan, sagxadda iyo dusha alaab kasta oo qolka ku jirtaba.”

Markaas ayaan arkay in ay dhexda ugu firdhiyeen dahabkii iyo lacagtii runta ahayd tiro aan la soo koobi karin oo jawharado been abuur ah iyo lacag been ah. Aad baan uga cadhooday dhaqankooda liita iyo mahadnaqdarradooda, waanan canaantay oo ku canaantay arrintaas; laakiinse intii aan sii canaanayay, ayay sii badinayeen ku firdhinta jawharadaha been-abuurka ah iyo lacagta beenta ah dhexdeeda kuwii runta ahaa.

“Markaas ayaan naftayda jidheed ku cadhooday, oo waxaan bilaabay inaan xoog jidheed u adeegsado sidii aan qolka uga saari lahaa; laakiinse intaan mid dibadda u riixayay, saddex kale ayaa soo gelayay oo soo gelinayay wasakh iyo qoryo yar-yar oo la xardhay iyo ciid iyo nooc kasta oo qashin ah, ilaa ay daboolen dhammaan dahabkii runta ahaa, dheemammadii, iyo lacagihii, kuwaas oo dhammaantood aragga laga qariyey. Waxay kaloo jeex-jeexeen sanduuqaygii yar oo ku kala firdhiyeen qashinka dhexdiisa. Waxaan moodayay in aan ninna tixgelinayn murugadayda ama cadhadayda. Waxaan gebi ahaanba noqday mid niyad jabsan oo qalbi jabsan, markaasaan fadhiistay oo ooyay.

“Anigoo sidan u ooyaya oo u barooranaya khasaarahaygii weynaa iyo masuuliyaddaydii, ayaan Ilaah soo xusuustay, oo si qiiri leh u tukaday in uu gargaar ii soo diro. Isla markiiba albaabkii waa furmay, oo nin baa qolka soo galay; markaas dadkii oo dhammu way ka wada baxeen. Isaguna, isagoo gacanta ku haya burush boodhka lagu xaaqo, daaqadihii ayuu furay, oo wuxuu bilaabay inuu boodhkii iyo qashinkii qolka ka xaaqo.”

Waxaan isaga ka baryay inuu ka joogsado, waayo waxa qashinka ku dhex firidsanaa qaar ka mid ah dahabyo qaali ah.

Wuxuu ii sheegay inaan “baqin,” waayo isagu “iyaga wuu daryeeli doonaa.”

“Markaas, intii uu xaaqayay ciidda iyo qashinka, jawharadaha been-abuurka ah iyo lacagaha qadaadiicda ah ee faaliska ah dhammaantood way kacaan oo daaqadda ayay uga baxeen sidii daruur oo kale, dabayshuna way qaaday. Mashquulkaas dhexdiisa ayaan indhaha in yar isku qabtay; goortii aan furayna, qashinkii oo dhan waa wada tegey. Jawharadihii qaaliga ahaa, dheemammadii, lacagihii dahabka iyo kuwa qalinka ahaa, waxay yaalleen iyagoo si faro badan ugu kala firirsan qolka oo dhan.

Markaas ayuu miiska saaray sanduuq, aad uga weyn oo ka qurux badan kii hore, dabadeedna wuxuu gacmo-buuxa ku ururiyey dahabkii la isku qurxiyo, dheemmannadii, iyo lacagihii

qadaadica ahaa, kuna dhex tuuray sanduuqa, ilaa aan mid qudhuna ka hadhin, in kastoo qaar ka mid ah dheemmannadu aanay ka weynayn caaradda biin.

Markaas dabadeed wuxuu igu yeedhay inaan “imaado oo arko.”

“Waxaan eegay sanduuqii, laakiinse indhahaygu araggaas bay la yaabeen. Waxay u ifayeen toban jeer ka sii badan ammaantoodii hore. Waxaan mooday in ciidda lagu xoqay cagaha dadkaas sharka leh ee kala firdhiyey oo boodhka ku tuntay. Waxay ugu habaysnaayeen nidaam qurux badan sanduuqii dhexdiisa, mid kastaa meeshiisii, iyadoo aanay muuqan wax raad ah oo ka hadhay dhibaataadii ninkii ku dhex tuuray. Farxad aad u weyn ayaan la qayliyey, qayladaasina way i toosisay.” Early Writings, 81–83.

Qoraallada Hoose ee James White

“Sanduuqa” wuxuu u taagan yahay runnada waaweyn ee Kitaabka Quduuska ah ee ku saabsan imaatinka labaad ee Rabbigeenna Ciise Masiix, kuwaas oo la siiyey Walaal Miller inuu dunida u daabaco.

“Furihii ku lifaaqnaa’ wuxuu ahaa habkiisii uu ku fasiri jiray Erayga nebiyadeed—Isbarbardhigga Qorniinka iyo Qorniinka—Baybalku isagaa isu fasira. Furahan ayuu Walaal Miller ku furay ‘sanduuqa,’ ama runta weyn ee imaatinka dunida loo keenay.

“Dadku waxay bilaabeen inay soo galaan, marka hore tiro yar, laakiin sii kordhaya ilaa ay noqdaan dadweyne faro badan.’ Markii ugu horraysay ee caqiidada imaatinka uu Walaal Miller, iyo in yar oo kale, ku wacdiyey, saamayn aad u yar bay lahayd, oo tiro aad u yar oo keliya ayaa lagu baraarujiyey; laakiin laga bilaabo 1840 ilaa 1844, meel kasta oo lagu wacdiyo, bulshada oo dhan waa la kiciyey.

“Dahabyada, dheemmanada, iwm.’ ee ‘noocyo iyo cabbirro kasta leh,’ oo ‘si qurux badan loogu habeeyey meel walba oo ay kaga yaallaan sanduuqa dahabka ah,’ waxay matalaan carruurta Ilaah, [Malachi 3:17,] oo ka timid kaniisadaha oo dhan, iyo ku dhowaad heer kasta iyo xaalad kasta oo nololeed, kuwaas oo aqbalay rumaysadka imaatinka, oo la arkay iyagoo meelihii kala duwanaa ee ay joogeen si geesinnimo leh uga taagan qaddiyadda quduuska ah ee runta. Iyagoo ku socda nidaamkan, mid kastaa isagoo gudanaya waajibaadkiisa gaarka ah, oo si is-hoosaysiin leh ugu socda Ilaah hortiisa, ‘waxay dunida ka iftiimiyeen iftiin iyo ammaan,’ oo ay la siman tahay oo keliya kaniisaddii jirtay wakhtigii rasuullada. Farriintii, [Muujintii 14:6, 7] waxay u baxday sidii iyadoo saaran baalasha dabaysha, oo martiqaadkii, ‘Kaalaya, waayo, wax walba haatan waa diyaar,’ [Luukos 14:17.] wuxuu ku fiday xoog iyo saameyn.”

“Markii malaa’igtii duuleysay [Muujintii 14:6, 7.] ay markii ugu horraysay bilowday inay ku wacdido warka wanaagsan ee weligiis ah, ‘Ilaah ka cabsada, oo ammaantiisana siiya; waayo, saacaddii xukunkiisu waa timid,’ qaar badan ayaa farxad la qayliyey iyagoo eegaya imaatinka Ciise, iyo soo celinta, kuwaas oo dabadeed ka soo horjeestay oo ku jeesjeesay, kuna qoslay runta in wax yar ka hor ay iyaga farxad ka buuxisay. Waxay dhibeen oo kala firdhiyeen jawharadaha. Tani waxay ina keenaysaa dayrtii 1844, markaas oo wakhtigii kala firdhintu bilaabmay. Tan ogaada: kuwii mar ‘farxad la qayliyey’ ayaa ahaa kuwii dhibay oo kala firdhiyey jawharadaha. Oo tan iyo 1844, cidina si wax ku oolnimo leh uguma kala firdhin

adhiga, ugumana hoggaamin baadi, sida kuwii mar runta ku wacdiyey oo ku reyreeyey; laakiinse tan iyo markaas diiday shaqadii Ilaah, iyo rumoobiddii wax sii sheegidda ee waaya-aragnimadeenna hore ee imaatinka.”

“Markhaatifurkii Walaal Miller, muddo bilo ah ka dib qayladii Saqda-dhexe, bishii toddobaad, 1844, wuxuu ahaa in albaabku xidhnaa, iyo in dhaqdhaqaaqii imaanshuhu uu ahaa dhammaystirka wax sii sheegidda, iyo in aynu ku saxsanayn ku wacdinta wakhtiga. Markaas ayuu walaalihis ku waaniyey, isaga oo u maraya Advent Herald, inay si adag u xajistaan, samir yeeshaan, oo aanay isu gunuunacin; Ilaahna goor dhow ayuu xaq kaga dhigi doonaa ku wacdintii wakhtiga. Sidaas ayuu ugu baryootamay jawharadaha, isagoo dareemaya ‘mas’uuliyaddiisa’ iyaga ku saabsan, iyo in ‘ay aad u weynaan doonto.’”

“‘Dahabkii been-abuurka ahaa iyo lacagtii been-abuurka ahayd’ ee lagu dhex firdhiyey kuwii dhabta ahaa, si cad waxay u matalayaan kuwa si been ah u soo jeestay, ama ‘carruur qalaad,’ [Hosea 5:7.] tan iyo markii albaabkii la xidhay 1844.”

“Sanduuqa labaad ee ‘aad uga weyn oo ka qurux badan kii hore’ oo lagu ururiyey ‘jawharado,’ ‘dheeman,’ iyo ‘lacago qadaadiic ah’ oo kala firidhsanaa, wuxuu matalaa beerta ballaadhan ee runta hadda nool oo adhiga kala firidhsani lagu soo ururin doono, xataa 144,000, iyaga oo dhammaantood leh shaabadda Ilaaha nool. Mid keliya oo ka mid ah dheemanka qaaliga ah lagama tegi doono gudcurka. In kastoo qaarkood ay ‘aan ka weynayn caarada biin,’ haddana lama dayici doono, lagamana tegi doono maalintan marka Ilaah ururinayo jawharadihiisa. [Malaakii 3:16–18.] Isagu malaa’igtiisa wuu diri karaa, oo wuu ku dedejin karaa inay dibadda u saaraan sida uu Luud uga soo saaray Sodom. ‘Shaqo gaaban ayaa Rabbigu dhulka ku samayn doonaa.’ ‘Isagu si xaqnimo ah ayuu u soo gaabin doonaa.’ Eeg Rooma 9:28.”

“Boorka iyo xoqooyinka, ciidda iyo nooc kasta oo qashin ah,’ waxay ka dhigan yihiin khaladaadka kala duwan oo faraha badan ee la dhex keenay rumaystayaasha imaatinka labaad tan iyo dayrtii 1844. Halkan waxaan ku xusi doonaa wax yar oo ka mid ah.”

“1. Mawqifkii ay qaar ka mid ah ‘adhijirradu’ si kibir iyo ku-dhac leh u qaateen isla markiiba ka dib markii qayladii Habeenbadhkii la bixiyey, oo ahaa in awooddii quduuska ahayd ee jilcinta lahayd ee Ruuxa Quduuska ah oo la socotay dhaqdhaqaaqii bisha toddobaad ay ahayd saameyn sixir-maskaxeed. George Storrs wuxuu ka mid ahaa kuwii ugu horreeyey ee mawqifkan qaata. Eeg qoraalladiisa qaybtii dambe ee 1844, ee ku qornaa Midnight Cry, oo markaas lagu daabici jiray magaalada New York. J. V. Himes, shirkii Albany ee gu’gii 1845, wuxuu yiri dhaqdhaqaaqii bisha toddobaad wuxuu soo saaray sixir-maskaxeed toddoba cagood qoto dheer. Tani waxaa ii sheegay mid goob joog ahaa oo hadalkaas maqlay. Qaar kaloo si firfircoon uga qayb qaatay qayladii bisha toddobaad ayaa tan iyo markaas ku dhawaaqay in dhaqdhaqaaqaasu ahaa shuqulkii Ibliiska. U nisbaynta shuqulka Masiixa iyo Ruuxa Quduuska ah Ibliiska, waxay wakhtigii Badbaadiyeheenna ahayd cayda Ruuxa Quduuska ah, waana cay hadda sidoo kale.

“2. Tijaabooyinka faraha badan ee ku saabsan waqti cayiman. Tan iyo markii 2300-ka maalmood ay dhammaadeen 1844, dad kala duwan ayaa dejiyey waqtiyo badan oo lagu sheegay dhammaadkooda. Markay sidaas sameeyeen, waxay ka qaadeen ‘calaamadaha

xuduudda,' waxayna mugdi iyo shaki ku rideen dhammaan dhaqdhaqaaqii imaatinka.

“3. Ruuxaysiga iyo dhammaan mala-awaalladiisa iyo xadgudubyadiisa. Dhagartan Ibliiska, oo fulisay hawl dhimasho oo aad u cabsi badan, si aad ah bay ugu habboon tahay in lagu matalo ‘qoryo-xoor,’ iyo ‘nooc kasta oo qashin ah.’ Kuwo badan oo cabbay sunta ruuxaysiga ayaa qirtay runta waayo-aragnimadeenna imaatinkii hore, oo xaqiiqadan daraaddeed ayaa kuwo badan lagu gaadhsiiyey inay rumaystaan in ruuxaysigu ahaa midhaha dabiiciga ah ee rumaysadka ah in Ilaah hagay dhaqdhaqaaqyadii waaweynaa ee imaatinka sannadihii 1843 iyo 1844. Butros, isagoo ka hadlaya kuwa ‘soo gelin doona bidcooyin halaag leh, iyagoo xataa dafiraya Rabbiga soo iibsaday,’ wuxuu leeyahay, ‘KUWAAS AAWADOOD JIDKA RUNTA AH SI XUN BAA LOOGA HADLI DOONAA.’”

“4. S. S. Snow oo isku sheegay inuu yahay ‘Eliyaah Nebiga’” Ninkan, intii uu ku jiray socdaalkiisa yaabka iyo waalida leh, isaguna wuxuu ka qaatay doorkiisii hawshan dhimashada ah, waxaana jidkiisu u janjeeray inuu meel xun geliyo mowqifka runta ah ee quduusiinta sugaya, maskaxda dad badan oo nafahoodu daacad yihiin.

Liiskan khaladaadkan waxaan ku dari karay kuwo kale oo badan, sida “kunka sannadood” ee Muujintii 20:4, 7, ee hore, 144,000-ka ee Muujintii 7:4; 14:1, kuwii “soo kacay oo xabaalaha ka soo baxay” sarakiciddii Masiixa dabadeed, caqiidada shaqo-la’aanta, caqiidada halligaadda dhallaanka, iwm. iwm.

“Khaladaadkan waxaa si dadaal badan loo faafiyey, laguna adkeeyey adhigii sugayey, si ay, wakhtigii Walaal Miller riyadan ku riyooday, jawharadihii runta ahaa ‘aragti uga baxeen,’ oo erayadii nebiga u khuseeyeen—‘Oo xukunku dib buu u noqday, caddaaladduna meel fog bay istaagtay,’ iwm. iwm. Eeg Ishacyaah 59:14. Wakhtigaas dalka kuma jirin wargeys advent ah oo difaacaya qaddiyadda runta haatan jirta. The Day-Dawn ayaa ahayd tii ugu dambaysay ee difaacda mowqifka saxda ah ee adhiga yar; laakiin taas waxay dhimatay bilo badan ka hor intuusan Rabbigu Walaal Miller siinin riyadan; oo halgankeedii ugu dambeeyey ee geerida waxay quduusiintii daallanaa ee taahaysay ku tilmaantay sannadka 1877, markaas oo soddon sannadood mustaqbalka ku jiray, inuu yahay wakhtiga samatabbixintooda ugu dambaysa. Hoog! hoog! La yaab ma leh in Walaal Miller, riyadiisa gudaheeda, ‘uu fadhiistay oo ooyay’ xaaladdan murugada leh darteed.”

“Walaal Miller indhihiisii ayuu geerida ku xirtay, Diseembar 22, 1849, taas oo dhammaystirtay erayadan soo socda ee riyadiisii ku jiray, ‘Mashquulka dhexdiisa ayaan indhahayga u xiray daqiiqad.’ Dhammaystirkan yaabka leh aad buu u cad yahay oo ma jiro qof ku guul darreysan doona inuu arko.

“Sanduuqa, wuxuu ka dhigan yahay runta imaatinka ee Walaal Miller dunida u faafiyey, sida lagu qeexay masalka tobanka bikradood. [Matthew 25:1–11.] Kowaad, wakhtiga, 1843; labaad, wakhtiga dib-u-dhaca; saddexaad, qayladii saqdii dhexe, bishii toddobaad, 1844; iyo afraad, albaabkii xidhnaa. Qofna oo akhriyey waraaqihii imaatinka labaad tan iyo 1843 ma dafiri doono in Walaal Miller uu taageeray afartan qodob ee muhiimka ah ee taariikhda imaatinka. Habkan runta ee isu-waafaqsan ama “sanduuqan” waxaa jeexjeexay oo ku kala firdhiyey burburka dhexdooda kuwii diiday waayo-aragnimadoodii, oo inkiray isla runihii ay

iyagu, iyagoo la jira Walaal Miller, si aan cabsi lahayn dunida ugu wacdiyeen.”

“Markaas kiniisaddu waxay ahaan doontaa daahir oo ‘aan eed lahayn carshiga Ilaah hortiisa,’ iyagoo qirtay qaladaadkoodii oo dhan, ceebahoodii iyo dembiyadoodii, oo markii lagu maydhay dhiigga Masiixa lagana tirtiray, waxay ahaan doonaan kuwo aan lahayn ‘bar iyo laabmid, ama wax la mid ah toona.’ Markaasay ku iftiimi doonaan ‘toban jibbaar ammaantoodii hore.’” JAMES WHITE Oswego, May, 1850.